

LOGAŠKE NOVICE

WWW.LOGATEC.SI - GLASILO OBČINE LOGATEC - LETNIK XLIII - JUNIJ 2012 - ŠT. 6

TURIZEM SMO LJUDJE

PRAZNIK MLADIH V LOGATCU

Foto: Anže Mihevc

Križ kraž mladih, ki je v Logatcu potekal v soboto, 12. maja, je kljub nič kaj obetavni vremenski napovedi zbral lepo množico mladih in mladih po srcu. Letošnje geslo prireditve, dregneš me – odzovem se, je narekovalo rdečo nit le-te, problematiko mladih v sedanjem času, socialna omrežja in socialna pravičnost.

Tradicionalna, letos že peta, prireditev Križ kraž mladih je bila že drugič v Logatcu, prvi dve leti pa so bili gostitelji Vrhničani in Horjulci, je pojasnil organizator Luka Škrli, obenem tudi član uredniškega odbora Logaških novic. »Zamisel je nastala iz želje, da bi ob zaključku šolskega leta pripravili praznik mladih,« dodaja Luka, ki je izrazil zadovoljstvo nad obiskom prireditve.

Maša kot vrhunec prireditve

Po uvodnem, glasbeno obarvanem delu na Trgu Svetega Nikolaja, so se udeleženci zaradi slabega vremena preselili v večnamensko športno dvorano. Ob 17.00. je sledila slovesna mladinska maša Jake Jerine, združenih zborov in simfoničnega orkestra, ki so bili zbrani prav v ta namen. »Maševal je Gregor Kunej, Oče naš in maša pa

Foto: Anže Mihevc

sta bila namenjena našemu prijatelju in soanimatorju, ki je teden pred prireditvijo umrl v prometni nesreči,« je povedal Luka Škrli. »Timotej Meze je bil z nami od začetka in sta mu Križ kraž mladih in prostovoljstvo veliko pomenila. Bil je tudi animator Oratorija...« Po maši so se mladi povsnelili ob harmoniki Janeza Kompareta, z »žur bandom« Križ Kraž mladih (vodi jih Bojana) in skupino SPES, kar pomeni upanje, sestavljajo pa jo Bojana in njeni sestri. »Naj omenim, da smo band sestavili animatorji in osem študentk, ki skupaj prepevajo,« pojasnjuje organizator prireditve.

Polletne priprave

Prireditev Križ kraž mladih je 40 prostovoljcev pod taktirko Luke Škrlija pripravljalo od januarja, sredstva so zbrali prek sponzorstev, velik del pa je prispevala tudi občina. »Naš velik donator je dramski igravec Gregor Čušin, ki vsako leto za nas pripravi uprizoritev svoje igre, tako da smo mu zelo hvaležni, saj s tem omogoči naše delovanje,« poudarja Luka in našteva tudi vrsto manjših sponzorjev, ki prispevajo od materiala do denarja, da lahko dogodek izpeljejo. Andreja, naključno izbrana sogovornica – obiskovalka prireditve, je povedala: »Na take dogodke gledam zelo pozitivno, ker mladi potrebujejo tovrstne spodbude za svoje življenje. V bistvu sem z Vrha Svetih Treh kraljev prišla na Križ kraž zato, ker sodelujem pri maši, pri petju.«

Izjemno visoka udeležba

Luka Škrli poudarja, da brez animatorjev ta dan ne bi uspel in ugotavlja, da so slednji rasli še bolj kot sama prireditev. Križ kraž mladih je letos obiskalo kar 600 ljudi, v prvem »vročem delu« sicer malo manj, 250, vrhunec prireditve pa je vsekakor predstavljala maša. Obiskovalci so se lahko posladkali tudi s slastnimi palačinkami, ki sta jih za to priložnost pekli Helena Škrli in Barbara Curn. Prostovoljke so jih razdelile celo več kot 300!

Blanka Markovič Kocen

DRUŽBA**2-5****ŠPORT****6-8****GENERACIJE****9-12****KULTURA****13-18****KMETIJSTVO****19****ZAHVALE****20****NAPOVEDNIK****21****PRAKTIKUM****23-26****POLITIKA****27-29****RAZGLEDI****30-33****TURIZEM****34-39**

Spoštovane občanke,
spoštovani občani!

Maturantsko himno
smo odpeli, od-
plesali četvorko,

šolarji dobite še spričevala, in pred nami bodo zaslužene počitnice. Vsak potrebuje počitek, novo energijo in ideje. Potovanja, romanja, izleti, vse, kar diši po drugačnem življenju in česar cilje je sprostitve, laično imenujemo turizem. Logatec ima izredno ugodno lego z železniško in cestno povezavo do glavnega mesta Ljubljane, do luke Koper in Trsta, kar bi nam lahko dobro služilo za razvoj gospodarstva, tudi turizma. Stičišče alpskega in primorskega podnebja daje izredne klimatske pogoje za astmatike in druge pljučne bolnike. To so v preteklosti, pred drugo svetovno vojno, v hotelu Kramar in v Gradu uspešno izkoristili in vključili v svojo gostinsko ponudbo. V šestdesetih letih preteklega stoletja se je na področju turizma in ocvetličenja Logateca trudil Koloman Smodiš. Zgradil je zabavišče na Naklu, vpeljal turistične sobe in kar nekaj gospodinjstev je zaslužilo kakšno prepotrebno devizo. Logatec je bil tudi s svojim Krpanom znan daleč naokoli. Skromno življenje se je počasi postavljalo na noge. Gradili smo stanovanjske hiše in povsod je bilo čutiti željo po uspehu. Danes, ko imamo svojo, več rodov željno državo, kjer se na vsakem koraku ponuja priložnost za inovativnost in posel, ko imamo že kar nekaj strokovnega kadra in znanja, pa se nam trže nit. Kaj nam je storiti? Čista, neokrnjena narava, kraški svet s svojimi značilnostmi, logi, jase, polne zdravilnih zeli, gozd z bogato floro in fauno kar sami vabijo ljudi, željne sprostitve in oddiha. Kulturna dediščina iz vseh obdobij zgodovine čaka obiska. Tudi bližina drugih mest, Postojne s Postojnsko jamo, živosrebrne Idrije, Cankarjeve Vrhnike z Bistro in razglednim stolpom, Cerknice z jezerom, Planinskim poljem, Hrušice z utrdbo na Lanišču kot bližnjice do Vipavske doline, Matjaževe kamre, Rupnikove obrambne linije, ki nas povezuje z Žirmi, nam dajejo možnosti razvoja v širšem smislu. Le zagrabit jih je treba, narediti dobro ponudbo ljudem. Čakati samo na institucije, ki največkrat tega niti ne smejo izvajati, je škoda. Posamezniki in družine so tisti, ki bodo delali premike, kot v preteklosti. Vse imamo na razpolago, začetni bo treba korak za korakom hoditi in živeti od svojega znanja, pridnega dela in gospodarnosti. Ker pa morata delo in trud pokazati tudi zelene rezultate, moramo stopiti skupaj in skupaj narediti nekaj več. Povezani in z jasno turistično strategijo bomo dobili zeleni rezultat. Vsem želim sproščujočih počitnic in veliko dobrih izkušenj ter nabiranja pozitivne energije. Za te počitnice vam dajem namig, kako videti nekaj lepega, spoznati nekaj zgodovine in se sprostiti: raziščite področje občine Logatec. Namige kam in kaj videti, pa boste našli na naši občinski spletni strani logatec.si, v zavihku turizem. Vabim vas, da raziščete našo občino Logatec.

Berto Menard, župan

PRVI MAJ: ŠE VEDNO PREDVSEM DELAVSKI PRAZNIK – TUDI V LOGATCU!

Ko so pohodniki iz Dolnjega, Gornjega Logatca in Hotedršice letos že dvanajstič okrog poldneva prihajali na prireditveni prostor v bivši vojašnici nad Blekovo vasjo, jih je s pesmijo Hej brigade pozdravil pevski zbor društva invalidov in upokojencev Logatec, ki jih je s harmoniko spremljal Franc Jeraj. V pozdravnem nagovoru je Vesna Jerina iz Združenja borcev za vrednote NOB povedala, da obeležujemo tri praznike: dan upora proti okupatorju (27. april), praznik dela (1. in 2. maj) ter dan osvoboditve logaškega območja (5. maj). O vseh omenjenih praznikih je obširneje spregovoril Samo Štempihar, predsednik ZB za vrednote NOB Logatec. Poudaril je, da so se v prvem letu vojne tudi pri nas zavedni Slovenci zbirali v osvobodilno fronto, žal pa je okupator naslednje leto streljal že prve talce iz Logatca in Rovt, leto kasneje je bil ustanovljen Logaški bataljon, ki se je nato vključil v Dolomitski odred. 5. maja je 29. hercegovska divizija s Planinskega polja prodirala skozi Grčarevec in po hudih bojih osvobodila Logatec. O 1. maju naj povzamem samo to, da moramo pri delu upoštevati tudi izkušnje in znanja iz preteklosti in, seveda, da mora delo postati bolj cenjeno; žal pa je delavec vedno bolj samo delovno sredstvo. Prisotne je pozdravil tudi župan, Berto Menard; spomnil je, da imamo eno samo

Foto: Miran Antončič

Godba in mažoretke so zbudili tudi župana.

domovino, ki jo moramo spoštovati. Srebrna priznanja ZZB NOB Slovenije za ohranjanje tradicije NOB Logatec sta letos prejela Osnovna šola 8. talcev (učenci zgledno skrbijo za spomenik ustreljenih talcev v Ljubogjni, sodelujejo na različnih prireditvah) in Pevski zbor društva upokojencev in invalidov Logatec, ki že vrsto let sodeluje na različnih prireditvah (1. maj, 12. september, 1. november ...). Skrbi, da nekdanje partizanske, delavske in domoljubne pesmi ne gredo v pozabo, saj so tudi te del narodove zgodovine.

Poleg zbora so nastopili še: trio Petrovčič (Justina in Gabrijel Petrovčič ter Rok Tisaj), harmonikarji Franc Jeraj, Gašper in Matic Klevišar ter mladi recitator Luka Jereb. Zveza združenj borcev za vrednote NOB in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo sta bila glavna organizatorja osrednjega praznovanja 1. maja v logaški občini. Sodelovali so še: Planinsko društvo, taborniki, Naklo d.o.o., stranka Socialnih demokratov, uprava ICZR enota Logatec in pevski zbor Društva upokojencev in invalidov Logatec. Pogrešali smo godbo, ki je sicer prebudila Logatec in svojo pot nadaljevala po vaseh, ni pa je zaključila na prireditvenem prostoru. Je bila to oblika protesta, ker je, kot tudi druga društva in organizacije, dobila letos manj sredstev iz občinske malhe? Ne bom naprej našteval, koga ni bilo; tisti, ki so prišli, pa so vsaj to popoldne pozabili na vsakdanje skrbi, se srečali s prijatelji in znanci, se pogovorili, skratka upoštevati županovo misel: »Imejmo se fajn!«

Denarna sredstva za golaž (kuhal je Nedeljko Mrvož) in pijačo je priskrbel Anton Vladič skupaj s sponzorji: KPL d.o.o., MOBY d.o.o., Naklo d.o.o., Pivk Electric d.o.o., Betkop d.o.o., Mihevc Bojan s.p., Marjan Markelj s.p., RARU d.o.o., Danilo Tkalec s.p., Pup club, Prolog d.o.o., Ratko Stojčič d.o.o. in občino Logatec.

Foto: Brane Pevec

Takole je mimoidočim prepeval Pevski zbor Društva upokojencev in invalidov Logatec.

Brane Pevec

POGOVOR S POMOČNIKOM POLICIJSKE POSTAJE LOGATEC MARJANOM ŠKODO

POLETJE JE PRED VRATI, NA CESTAH KOLESARJI IN MOTORISTI, PRED VRATI PA VLOMILCI ...

Pojdiva najprej na ceste.

Predvsem motoriste opozarjamo naj bodo previdni, saj je na cestišču lahko še pesek, čez zimo so se pojavile udarne jame, motoristi tudi še nimajo dovolj letošnje »kilometrine«. Kolesarjem svetujem uporabo čelade, četudi za odrasle ni obvezna. Še posebej naj bodo pozorni na vožnjo drugih vozil, saj jih le-ti pri zavijanju pogosto spregledajo. Ravnanja kolesarjev naj bodo predvidljiva, to pa je možno le, če tudi sami spoštujejo cestno prometne predpise.

Kako jih upoštevajo udeleženci v prometu, preverjate tudi z raznimi »akcijami«?

Policisti smo vedno pozorni na cestno-prometne kršitelje. Trenutno je aktualen poostren nadzor nad uporabo mobilnih telefonov in varnostnih pasov. Ko govorim o slednjem, je kazen za tistega, ki ne uporablja varnostnega pasu, 120 evrov, če pa voznik pri prevozih otrok ne uporablja ustreznih zadrževalnih sistemov, je kazen 200 evrov. Nadzor nad uporabo naprav ali opreme, ki zmanjšuje voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila, predvsem uporabo mobilnih telefonov med vožnjo, te dni poleg nas nadzoruje tudi Občinsko redarstvo občine Logatec, ki od 1. aprila deluje na območju občine Logatec. Globa je tudi v tem primeru ista, saj jo predpisuje isti zakon – Zakon o pravilih cestnega prometa. .

Kakšno pa je stanje prometne varnosti sicer?

Žal se je prometna varnost v lanskem letu poslabšala. Imeli smo 149 prometnih nesreč, v katerih je ena oseba umrla, 53 se jih je poškodovalo, 6 povzročiteljev je bilo alkoholiziranih, zaseženih je bilo 15 motornih vozil, ki so bila predana v nadaljnji postopek sodišču. Seveda tudi letos še naprej nadzorujemo hitrost in opravljamo kontrolo prisotnosti alkohola in drugih substanc, ki vplivajo na voznikove psihofizične sposobnosti.

Še nekaj statistike o kaznivih dejanjih.

Lani je bilo od 673 kaznivih dejanj preiskanih slaba polovica (45,9 %), obravnavanih je bilo 111 kršitev javnega reda in miru. Posredovali smo pri nasilju

v družini: obravnavali smo 12 kršitev in 17 kaznivih dejanj. Sicer pa med kaznivimi dejanji izstopajo premoženjska kazniva dejanja (405), kot so tatvine, ropi, vlomi in gospodarska kazniva dejanja. Naj ponovno opozorim, da bodite previdni, ko dvigujete denar na bančnih avtomatih. Pri tem od ljudi za vami zahtevajte spoštovanje meje zasebnosti. Opozoril bi vas, da osebnih gesel in bančnih kartic nikoli ne shranjujte skupaj.

Dnevi so toplejši, vedno pogosteje puščamo odprta vrata, okna vabijo vlomilce.

Zato ne bo odveč nasvet: tudi ko obdelujete vrt, ko le za »trenutek« skočite do sosedu, vedno zaklepajte vrata in zapirajte okna. Dobro je imeti protivlomna vrata, pa kakšni senzorji tudi niso odveč. Ob času daljše odsotnosti pa so najboljša pomoč sosedje, ki pobirajo pošto, prižigajo luči, skratka vidijo, če je okoli vaše hiše ali stanovanja kaj narobe. In ne pozabite na govor na telefonih. Kaj je boljšega za vlomilce, kakor besedilo: »trenutno nas ni doma...«. Ne boste verjeli, ljudje še vedno puščajo ključke pod predpražniki, v koritih za rože na okenskih policah ... Še avtomobili: ne puščajte denarnic, torbic in drugih vrednejših predmetov na vidnih

mestih, predvsem pa - zaklepajte vozila.

Vedno več je odkritega nasilja v družini.

Naš namen je vzpodbujanje žrtev, da hitreje poiščejo pomoč. O nasilju naj spregovorijo, pogovorijo naj se z nekom, ki mu zaupajo, vedno pa lahko pokličejo policijo na številko 113. Opozorim naj še na zelo občutljivo temo: na spolno zlorabo otrok. Tudi ta je najpogostnejša med štirimi stenami. Naj ne ostane tam, za prijavo kaznivega dejanja ali suma sta na voljo tudi anonimna telefonska številka 080-1200 in elektronska pošta.

Ob koncu še nekaj besed o prepovedanih drogah.

Na našem območju med mladimi, ki obiskujejo osnovno šolo, ne zaznavamo uporabe prepovedanih drog. Po osnovnih šolah izvajamo preventivne akcije, kjer mlade opozarjamo na nevarnost uporabe prepovedanih drog. Drugače pa je z mladostniki, kjer je še vedno »popularna« cannabis oz. »trava«. Lani smo zasegli enkrat več prepovedanih drog (v 50. primerih) kot leto poprej.

Brane Pevec

LOKOSTRELSKO DRUŠTVO LOGATEC NA PREPIHU

V LOGATCU DELUJE VELIKO ŠPORTNIH DRUŠTEV. MED NJIMI JE TUDI LOKOSTRELSKO DRUŠTVO LOGATEC. PRED ČASOM JE KAZALO, DA BODO PROSTORE V CENTRU VOJNIH VETERANOV NAD LOGATCEM, KI SO JIH UREDILI Z LASTNIM DELOM IN SREDSTVI, MORALI PREPUSTITI NOVEMU UPRAVITELJU. O PROSTORSKI STISKI, DRUŠTVU IN LOKOSTRELSTVU NASPLOH SMO SE POGOVARJALI Z G. JADRANOM LUKANČIČEM, PREDSEDNIKOM DRUŠTVA, IN GO. JOLANDO OVSEC, TAJNICO DRUŠTVA.

Zgo. Ovsec smo bili dogovorjeni pred upravnim centrom, od koder nas je s svojim avtom zapeljala v Center vojnih veteranov, kjer imajo – vsaj do nadaljnega – lokostrelci možnost vaditi vsaj na zunanjem vadišču. Center vojnih veteranov Slovenije v Logatcu je kompleks stavb in naprav na dvajsetih hektarjih zemljišč, ki so v lasti Ministrstva za obrambo Republike Slovenije in v upravljanju ZVVS - Zveze veteranov vojne za Slovenijo ter Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Logatec. Na njihovi spletni strani lahko preberemo, da je »Center VVS v Logatcu je namenjen izvajanju dejavnosti vseh vojnih veteranov, **ponudbi športnorekreativnega centra z igrišči in**

napravami, počitniško - izletniški dejavnosti (mednarodni veteranski kamp, apartmaji, hostel) idr. Vse skupaj se je zapletlo, ko se je Ministrstvo pred časom odločilo za drugačne načrte. Zamenjalo je upravitelja, ta pa je – po besedah Ovščeve - lokostrelcem zaprl vrata. Ob zunanjem vadišču je bilo mogoče videti kar nekaj mladih in nadebudnih članov, ki so pridno streljali v različno oddaljene tarče. Po besedah Ovščeve je bilo društvo ustanovljeno 30. 8. 2006, pred šestimi leti. »Tokrat smo se odločili, da tudi v Logatcu potrebujemo svoje lokostrelsko društvo. Po ustanovitvi smo vložili veliko energije v doseganje dobrih rezultatov; lansko leto so bili na primer naši mladinci ekipno tretji na svetovnem prven-

stvu, na evropskem prvenstvu, mladinskem, pa je Jan Rijavec dosegel zlato medaljo z ekipo, Kristijan Bauer je na Cipru, kjer je potekalo mladinsko prvenstvo, dosegel bronasto medaljo posamezno ter ekipno 3. mesto, leta 2011 pa je na evropskem prvenstvu Luka Stoševski dosegel posamično 2. mesto,« pravi Ovščeva in nadaljuje: »Kar se tiče državnih tekem, ima naše društvo precej državnih prvakov in podprvakov v različnih tipih tekem. Lokostrelska tekmovanja se namreč delijo na različne tipe tekmovanj glede na uporabo različnih lokov.« G. Lukančič mi je povedal, da je v društvu trenutno registriranih 34 članov. »Sam menim, da je zanimanje za ta šport kar veliko. Težava je bolj v tem, da

Foto: Nicolas Sautet

Na zunanjem vadišču je ob našem prihodu že vadilo nekaj mladih lokostrelcev, ki so ciljali v različno oddaljene tarče.

tega športa ne pozna veliko ljudi. Tisti, ki se nam pridružijo, pa ponavadi kar ostanejo,« pravi Lukančič. Prepoznavnost tega športa je po besedah Lukančiča močno povezana s promocijo; če je ta slabša, je tudi prepoznavnost temu ustrezna. »Zaenkrat promocijo delamo s pomočjo krožkov v šoli. Kar se pa tiče starejših članov, pa gre bolj za to, da nas kje vidijo ali od koga slišijo o nas. Seveda – več ko bi se pojavljali v medijih, večje bi bilo zanimanje,« pravi Lukančič. Lokostrelstvo je sicer šport, ki ima pridih zgodovine, zato me je zanimalo, ali je njihovo društvo pripravljeno na sodelovanje ob različnih dogodkih, prireditvah. »Za novo leto smo sodelovali na prireditvi ob gradu v Gorenjem Logatcu, katere tematika je bila grajski večer. Glede na ambient je bila ideja, da bi se predstavili skozi angleško lokostrelsko. Smo tudi nastopili v uniformah s tistega časa. Sicer pa večkrat napišemo kakšen članek v časopise. Morda pa ne gre za dovolj donosen šport,« odgovarja Ovščeva. Zanimalo me je, kaj potrebujemo za treniranje tega športa. Lukančič na to odgovarja: »Obvezna oprema so lok, puščice, ščitniki, za prsa, prste, roko. Oprema se nato prilagaja na posameznega strelca, njegovo starost in zahtevnost. Na moje vprašanje, ali je oprema draga, Ovščeva odgovarja: »Kakor se vzame. Začetni komplet za otroke je mogoče kupiti za okoli 100 evrov, če je rabljen, je lahko tudi cenejši. Pri olimpijski disciplini pa lahko oprema stane tudi 2000 evrov.«

Kaj pa prostor?

Za tak šport je, predvidevam, potrebnega veliko prostora za vaje. Člani društva po be-

sedah Lukančiča zaenkrat vadijo v Centru vojnih veteranov. Drugega prostora nimajo. Ga. Ovsec dodaja: »Tu imamo naše zunanje strelišče, tarče so zamaknjene po 10 metrov, da lahko treniramo različne razdalje, imamo pa tudi zaprto dvorano za streljanje na razdaljo 18 metrov, ki so jo naredili naši člani. Trenutno sicer nimamo ključev in torej dostopa do notranje dvorane, ker je sedanji oskrbnik zamenjal cilindrične vložke na ključavnicah. Pozimi tako treniramo v dvorani. V gozdu imamo tudi možnosti 3D-streljanja, kjer imamo nastavljene živali iz umetne mase. Pred kratkim so nam jih nekaj obglavili neznani objektneži, enega pujsa so celo spekli v ognju. Upam, da jim je teknil – glede na to, da je izdelan iz gume.« Ker možnosti za nadaljnjo uporabo obstoječega vadišča niso rožnate, sem oba sogovornika povprašala, kako rešujejo to težavo. Ovščeva na to odgovarja: »V bistvu nimamo dvorane, šolske telovadnice so precej zasedene, npr. večnamenska športna dvorana, prosta bi bila morda le dvorana v šoli v Gorenjem Logatcu. Tam sicer še nismo spraševali. Vendar naši otroci, člani, tukaj trenirajo vsak dan, v dvorani ali šolski telovadnici pa bi imeli termin največ dvakrat na teden. Na prostem pa – najprej nam je bilo obljubljeno parkirišče pod štadionom na Sekirici, vendar je tam veliko sprehajalnih poti in kolesarjev, tako da je zagotavljanje varnosti drago. Tukaj, v Centru vojnih veteranov, je zunanje strelišče zaščiteno praktično s treh strani. Mislim, da sami ustreznega nadomestnega prostora ne moremo najti – tu nam lahko pomaga le občina. Člani društva smo v glavnem tudi

priseljenci in nimamo v lasti nepremičnin, ki bi jih lahko odstopili treningom.« Konec lanskega leta se je društvo prebivalcem občine predstavilo s tradicionalnimi angleškimi dolgimi loki in streljanjem na tarčo. Bi takšni prikazi lahko postala stalnica v smislu turistične ponudbe logaške občine, v pravem ambientu? G. Lukančič odgovarja, da so takšni dogodki bolj stvar organizacije. »Če je lokostrelstvo v sklopu nekega širšega dogajanja, pa gre. Seveda mora biti temu primeren tudi ambient, saj je treba poskrbeti za varnost,« dodaja Lukančič. Ga. Ovsec pa predvsem poudari, da so bili vedno pripravljene na sodelovanje. »Včasih nas tudi povabijo k sodelovanju za kakšne sindikalne proslave,« zaključuje Ovščeva. V kompleksu pa niso prisotni samo lokostrelci: ob ogledu zgradbe (od zunaj) mi razložijo, da je v njej tudi manjša telovadnica za Aikido klub, ki ga vodi lokostrelca g. Danijel Krivec. Poleg so še mize za namizni tenis, fitnes naprave, začela so se dela na savni ...Vse je torej narejeno v smislu ponudbe športnorekreativnega centra, kot ga omenjajo vojni veterani. – Zakaj bi si potem ne želeli prisotnosti lokalnih društev in klubov? – Društev, ki dosegajo odlične rezultate: leta 2009 je bil to najboljši klub v Sloveniji, 2010 in 2011 pa so zasedli prav tako odlično 2. mesto!

Kako rešuje lokostrelsko prostorsko stisko občina?

Župan Berto Menard nam je dejal, da so se glede težav lokostrelcev in ostalih uporabnikov Centra vojnih veteranov s pristojnimi z Ministrstva za obrambo dogovorili, da le-ti lahko ostanejo v dosedanjih prostorih. Strelišče se bo najverjetneje premaknilo na drugo lokacijo v centru. Pripravlja se pogodba med Ministrstvom in Občino. Ko bo ta podpisana, pa bo sklenjena pogodba z uporabniki. »Treba se je zavedati, da je center prvenstveno namenjen Centru za zaščito in reševanje in se mora v objektih držati red, kar pomeni, da se dejavnosti ne morejo izvajati drugače kot v organiziranih društvih, klubih in pod strokovnim vodstvom,« je dodal župan. Sam meni, da bo z malo strpnosti rešitev dolgoročna. Omenil je, da občina razmišlja in se pogovarja tudi, da bi bil center v prihodnje lahko namenjen tudi turizmu, npr. kampiranju. »Paleta ponudbe je široka, izrabimo jo lahko v korist vseh,« zaključuje župan.

Foto: Nicolas Sautet

Predsednik društva g. Jadran Lukančič in tajnica društva ga. Jolanda Ovsec si prizadevata ohraniti sedanje vadbene prostore.

mag. Neža Perko

REGIJSKO ŠOLSKO LOKOSTRELSKO TEKMOVANJE

April je upravičil svoj sloves v soboto 21. 4. 2012 med lokostrelsko tekmo v Logatcu. Lokostrelce je pozdravil s soncem, potem pa še z dežjem in celo sodro, zaradi katere je bila tekma dvakrat prekinjena. Lokostrelsko

Foto: Jolanda Ovsec

društvo Logatec je organiziralo šolsko lokostrelsko tekmovanje za severno slovensko regijo. Tako so se v Logatcu zbrali osnovnošolci in srednješolci iz Pomurja, Podravja, Koroške, Savinjske, Gorenjske in osrednje Slovenije. Tekmovalci, ki so nastreljali dovolj točk, so se pomerili še na državnem šolskem tekmovanju sredi maja v Gornjem Gradu. Medalje je najboljšim posameznikom in ekipam podelil gospod župan Berto Menard. Za izkazano pozornost se mu organizatorji lepo zahvaljujejo. To je bila prva od treh tekem, ki jih bodo letos organizirali logaški lokostrelci. 3. 6. 2012 bo potekala tekma v Centru za zaščito in reševanje, 9. 6. 2012 pa na nogometnem stadionu pod Sekirico. Na obe tekmi ste povabljeni kot gledalci vsi, ki bi radi videli, kako lokostrelske tekme potekajo. Lokostrelci se posebej zahvaljujejo županu, ki se je z novimi lastniki Centra za zaščito in reševanje spogajal, da športna društva in med njimi tudi lokostrelci lahko še naprej treniramo in uporabljamo zunanje in notranje strelišče v Centru, kjer so pogoji in naraven teren kot nalašč za tovrstno dejavnost.

Jolanda Ovsec

8.SREČANJE MOTORISTOV V GORNJEM LOGATCU JE KROJILO VREME

Vnedeljo, 22. aprila, je vse dopoldne deževalo, tudi za popoldne napoved ni bila obetavna. Motoristi in slabo vreme pa ne gredo ravno najbolj skupaj. To je bil tudi glavni vzrok, da je bila udeležba na, tokrat že osmem srečanju motoristov v Logatcu, precej manjša kakor prejšnja leta. Srečanje je Motocross klub Notranjska skupaj z Jan barom in Notranjko kljub temu izpeljal. Župnik iz Dolnjega Logatca

Janez Kompare je vsem prisotnim podelil blagoslov. V kratkem nagovoru je še posebej poudaril, da sta pri vožnji z motorjem pomembna modrost in pamet, le tako se bo varno pripeljalo do cilja. Na srečanju so zbirali tudi prostovoljne prispevke za sklad Motoristi za motoriste, v katerem se zbirajo sredstva, namenjena ponesrečenim motoristom oziroma njihovim sorodnikom.

Brane Pevec

Foto: Blanka Markovič Kocen

Takole je župnik g. Janez Kompare podelil blagoslov motorjem in motoristom za varnost na cesti.

Foto: Nicolas Sautet

Logatčanka Ana Kosijer, 12 let, ki plava za Športno društvo Riba iz Ljubljane, si je v skupini deklice na tekmovanju Kola ljubljanske regije, zima 2012, priplavala bronasto medaljo v disciplini 100 metrov hrbtno.

USPEHI GLEDALIŠKIH SKUPIN OŠ TABOR

V letošnji sezoni se na OŠ Tabor lahko pohvalimo, da imamo kar tri gledališke skupine, od katerih je vsaka pripravila svojo predstavo: najmlajša skupina je z mentoricama Božo Nagode in Miro Lapanje Prinčič pripravila igrico B. Levinger **NAJLEPŠE DARILO**, skupina Gledališniki in mentorici Darja Merlak ter Špela Zupan predstavo G. Geršaka AVT, skupina Valetniki, ki jo sestavljajo letošnji devetošolci,

Foto: Špela Zupan

pa predstavo J. Martinška **NAŠA KLOPCA**. Z vsemi tremi predstavami so nastopili na Območnem srečanju gledaliških skupin. Predstavi AVT in **NAŠA KLOPCA** sta se uvrstili na Medobmočno srečanje gledaliških skupin in nastopili tudi na Festivalu Gledališke sanje, ki ga vsako leto organizira Pionirski dom v Mladinskem gledališču Ljubljana. Na festivalu se je zvrstilo 44 predstav iz vse Slovenije, v katerih je igralo šesto mladih igralcev. V soboto, 14. aprila, je bila v Festivalni dvorani slavnostna podelitev priznanj in nagrad, ki so jih mladim ustvarjalcem podeljevali priznani dramski umetniki, kot so Boris Cavazza, Polona Vetrih, Robert Prebil in Vid Valič. Vsi smo bili presrečni, ko so na oder za zmagovalce poklicali tudi ekipo predstave **NAŠA KLOPCA** in jim podelili **POSEBNO PRIZNANJE ŽIRIJE** za izvrstno predstavo. Jan Martinšek, ki je predstavo tudi sam napisal in režiral, in Rok Povše sta prejela nagradi za mladega obetavnega igralca. Samo deset takšnih so podelili in kar dve sta prejela mlada igralca iz naše šole. Ker pa je bil letošnji festival jubilejni, 10. po vrsti, je vse udeležence po prireditvi čakala pogostitev z veliko slavnostno torto, s katero smo se posladkali in si zaželeli na svidenje prihodnje leto.

Bojana Levinger

DONACIJA KNJIG PODJETJA HEWLETT-PACKARD ENOTI LAZE

V enoti Laze nas je obiskala gospa Urška Miklič iz podjetja Hewlett Packard in nam prinesla knjige, ki nam jih je omenjeno podjetje podarilo. Donacije smo bili zelo veseli, saj se zavedamo, kako pomembne so knjige za otrokov razvoj, in vemo, da je za predšolske otroke stik s knjigami zelo pomemben. Zato tudi vrtec lahko pomembno vpliva na otrokovo doživljanje knjig. Vsako jutro v jutranjem krogu preberemo pravljico, ki je otrokom v veselje. Knjige, pravljice, namreč bogatijo otrokov besedni zaklad in domišljijo, razširjajo obzorja in prinašajo nova znanja. Branje knjig je bistvenega pomena za nadaljnje uspešno učenje. S knjigami otroci prepoznavajo črke, pisano besedo in bralne tehnike. Zato smo veseli, da smo z donacijo podjetja Hewlett Packard otrokom v enoti Laze omogočili, da imajo tudi preko dneva na voljo bogato izbiro slikanic, enciklopedij, kartonk, knjig in otroških revij. Otroci so bili knjig zelo veseli; v zahvalo so ge. Urški Miklič ter podjetju Hewlett Packard narisali prečudovite risbice in se tako zahvalili za donacijo.

Vzg. Erna Udovič
Vrtec Kurirček Logatec,
enota Laze

Foto: Erna Udovič

NASTOP ANGLEŠKIH URIC

Učenci tretjih razredov, ki enkrat tedensko obiskujejo interesno dejavnost angleške urice, so pripravili kratek program za starše. Odigrali so igrico o zelo nerodni stonogi in zapeli ter gibalno prikazali še štiri angleške otroške pesmi. V okviru krožka so sami izdelali tudi rekvizite iz kartona. Živahen nastop so ponovili še za prvo- in drugošolce in tako popestrili čas v podaljšanem bivanju.

Gabrijela Nagode, OŠ 8 talcev

Foto: Kristina Nagode

OKOPI PRVE VOJNE NAD HOTEDRŠICO

Foto: Branko Rupnik

Janez Vavken na zaraslih okopih iz prve vojne nad Hotedršico.

Kmalu bo preteklo sto let, kar se je tudi v naših krajih razdivjala prva svetovna vojna. V divjem plesu vojne se je izčrpalo Avstro Ogrsko cesarstvo, da je tudi naš narod lažje zaživel. A velika vojna je pustila sledi, ki jih tudi stoletje velikih sprememb ni povsem zabrisalo. Najbolj verne podobe tistega časa so se ohranile na redkih fotografijah in v posameznih zapisih, spomin na žrtve pa oživi ob pogledu na kamnita obeležja in prerasla grobišča. Kdaj pa kdaj pa se predrami tudi kak podedovan spomin na dni, ko se je lomilo cesarstvo ...

Janez Vavken – Tičev Janez iz Hotedršice - mi je tako v zgodnji pomladi pripovedoval o »nekih rezervnih« AO položajih nad Hotedršico. Malo nejeverno sem vrtal vanj toliko časa, da sva si tiste položaje tam nad Hotedršico tudi podrobno ogledala. In oživela je pripoved Janezove stare mame,

ki jo je poslušal v ranem otroštvu ... »Hotedršica je bila v času prve svetovne vojne, v času soške fronte, pomemben zaledni kraj. Tu se je trlo vojaštva z množico opreme, skozi vas je bila speljana ozkotirna železnica, v vasi pa je delovala zasilna bolnica. Ranjencev je bilo toliko, da so bili nameščeni tudi v cerkvi. Nekateri so na prvo oskrbo onemogli čakali kar v odprtih vagončkih začasne železnice. Večinoma so bili poraščeni, brke so si vili po cesarjevi podobi. Umrle so pokopavali za pokopališčem, za silo ozdravljene pa pripravljali na ponoven odhod v strelske rove. V ta namen so si nadrejeni izbrali vzpetino severozahodno nad Hotedršico, ki ji domačini pravijo Osredok. Gozdno pot v hribu so posodobili, da so tja lahko tovorili tudi večje tovore. Nekako na sredini hriba so na ravnici postavili barako, morda tudi več, tik pod vrhom Osredka pa izkopali strelske jarke ...« Ti so vidni še danes. Niso

globoki, kot jih vidimo v Soškem pogorju, bolj so podobni globokim prsobranom, po nekaj metrov narazen in v polkrogu z vrha kakih sto metrov v vsako stran. Tu so se vojaki med okrevanjem ponovno privajali vojaškemu drilu in grmenju orožja. Na okopih je še moč najti tulce vojaških mainlinherc, pušk, ki so znane iz takratnega vojskovanja. Vsi najdeni tulci so posebej označeni, kar kaže na to, da so bili večkrat polnjeni in nazadnje uporabljeni kot šolsko strelivo. Okopi so se v stoletju posedli in zarasli. Mimoidoči, ki ne pozna zgodbe, jih le še težko opazi. Tako je spokojni mir zarasle gmajne tisti dan zmotil le že dodobra zbledel spomin na moše, ki so se tu z mislimi na dom privajali na nov spopad na bližnji fronti. Naj ostane spomin na brezimne trpine tudi preko tega zapisa.

Branko Rupnik

SREČANJE OB TABORNEM OGNJU

S to pesmijo se je 5. maja popoldne pri gozdarski koči na Velikem vrhu na Ravniku nad Lazami pričelo srečanje v počastitev spomina na 4. maj 1945, ko sta bili ob koncu II. svetovne vojne izpod fašističnega jarma osvobojeni vasi Laze in Jakovica. Povabilu organizatorke prireditve, Zveze borcev za vrednote narodnoosvobodilne borbe, krajevne organizacije Laze, se je srečanja Ob tabornem ognju poleg domačinov udeležilo tudi veliko število gostov iz drugih krajev, med njimi pa sta bila tudi logaški župan Berto Menard in podpredsednica ZB za vrednote NOB Logatec Vesna Jerina. Po pozdravu gostiteljice, predsednice ZB za vrednote NOB Laze Nade Čamernik, je dobila besedo Tončka Merlak, ki je bila med vojno še otrok, a dovolj stara, da se spominja dni pred osvoboditvijo, ko so tod potekali zadnji boji. Z nejevoljo je spomnila na današnje politike, ki radi pozabljajo, da so se takrat Slovenci borili zato, da lahko danes živimo na svoji zemlji. Obširneje je o letih vojne spregovoril slovenski partizan, častnik, zgodovinar, pisatelj in prvoborec, nosilec partizanske spomenice, tovariš Jože Simšič – Jelen, rojen v Lazah, 9. marca 1924. Nada Čamernik pa mu je v

zahvalo za knjigo Laze pri Planini, Spomini vaščanov na čas med obema vojnama, ki jo je slednji kot urednik in izdajatelj poklonil vsem gospodinjstvom v krajevni skupnosti, izročila šopek cvetja in veliko fotografijo Planinskega polja Milana Jerana. Šumenje dreves se je zlivalo s pesmijo Mati piše pismo belo, ki jo je - poleg še treh - zapel desetčlanski pevski zbor, ki ga sestavljajo člani krajevne organizacije ZB za vrednote NOB. Spremljalo je tudi osnovnošolko Evo – Nežo Kermavnar, ki si želi preprostejši

jutri in ljubeznivejše čase in Vando Lavrič, ki nam je s prisposodobno pesmi o dobrih ljudeh, ki imajo majhna imena, želela povedati, da je teh premalo, da bi po vsem svetu zavladal mir. Pevcem so se pri zadnji pesmi Za vasjo je čredo pasla s svojimi glasovi pridružili tudi številni obiskovalci. Ko je veter preusmeril nevihtne oblake daleč stran, je iz kotlov v jurčku prijetno zadišalo. Uradnega dela prireditve je bilo tako konec, ne pa tudi druženja vseh zbranih ob tabornem ognju.

Brane Pevec

NADARJENI LOGAŠKI UČENCI TUDI LETOS NA TABORU

NA LOGAŠKI OSNOVNI ŠOLI TABOR SO V PETEK IN SOBOTO, 18. IN 19. MAJA, PRIPRAVILI TRADICIONALNI TABOR ZA NADARJENE UČENCE, KI JE NA TEJ ŠOLI POTEKAL ŽE TRETJIČ ZAPORED. PO NARAVOSLOVNI IN DRUŽBOSLOVNI TEMATIKI SO GA LETOS OBARVALI ŠPORTNO.

» To so otroci, ki so kot nadarjeni prepoznani, najprej pa predlagani s strani učiteljev, po določenih kriterijih, učnem uspehu in dosežkih na različnih drugih ravneh. Lahko jih predlagajo tudi starši, potem pa na šoli steče postopek, ki vključuje psihološko testiranje in ocenjevanje po lestvicah učiteljev,« pojasnjuje ravnateljica OŠ Tabor Miša Stržinar. Po njenih besedah je v vsaki generaciji približno deset odstotkov nadarjenih učencev, na omenjeni šoli jih imajo letos 44 in ne odstopajo od slovenskega povprečja. Na šoli se trudijo tem otrokom omogočiti drugačne oblike dela in nenehno razmišljajo, kaj bi jim lahko še ponudili. Med oblikami dela sta popestritev izbirnih predmetov in interesnih dejavnosti, diferenciacija pouka in tudi tabor nadarjenih učencev. Ravnateljica namreč poudarja: »Dejstvo je, da se ti otroci premalokrat zavedajo

pri nadarjenih otrocih pomembno, da ne razvijajo samo svojih močnih, ampak tudi vsa druga področja oziroma, da se razvijajo kot celostna osebnost.«

Udeleženci tabora za nadarjene učence so druženje sklenili s povsem novim plesom, ki so se ga naučili v pičlih 35 minutah.

Šport za vse

Glede na to, da vsi učenci niso športno nadarjeni, je pa šport zelo pomemben za razvoj in zdravje otrok, so za tabor izbrali tudi dejavnosti, ki niso tipično športne, denimo, jogo kot način sproščanja, karate - borilno veščino, prvo pomoč - učenci so se naučili, kako pomagati pri osnovnih poškodbah, pogovarjali so se o prehrani športnika in, seveda, tudi plesali, pojasnjuje Barbara Novljan Mišič, koordinatorka tabora. Tako so lahko sodelovali vsi, ne glede na telesno pripravljenost in navdušenje za šport. »Glavni cilj, ki smo ga tudi uresničili, je bil namreč druženje različnih starosti otrok med seboj,« poudarja koordinatorka. Medse so povabili tudi znanega logaškega športnika Vasjo Rupnika, ki je udeležencem predstavil življenje športnika, na zaključek pa starše, ki so se povabilu z veseljem odzvali.

Blanka Markovič Kocen

IZLET NA KOROŠKO /AVSTRIJA/ 17. 4. 2012

Torkovega jutra, 17. aprila, smo se logaški upokojenci s posebnim avtobusom peljali na izlet na avstrijsko Koroško. V Ljubljani se nam je pridružil vodič turistične agencije, ki je vodil izlet in nas seznanjal z zemljepisnimi in zgodovinskimi podatki krajev, kjer smo se vozili in ki smo jih obiskali v lepem sončnem vremenu. Lepo vreme je ta mesec posebnost. Peljali smo se čez »nekdanji« mejni prehod Ljubelj in skozi karavanški predor v Avstrijo ter se po ovinkasti cesti spustili v dolino, prečkali reko Dravo, pred Celovcem zavili levo proti Vetrinju in se ustavili ob Vrbskem jezeru pri kraju Maria Worth /Otok/, nadmorska višina 450 m. Otok že 150 let ni več otok. Obiskali smo župnijsko cerkev, ki je posvečena sv. Primožu in Felicijanu, njena znamenitost pa je pozlačen baročni oltar Matere božje. Zaradi idilične lege privablja mnogo romarjev. Okrog cerkve je lepo urejeno pokopališče. Potem smo se peljali do razglednega stolpa na 851 m visoki Jedvovci med Hodišami in Vrbskim jezerom. S stolpa seže razgled od Julijskih Alp do Karavank in Visokih tur. Višina stolpa je 54 m. Nekaj naših izletnikov se je povzpelo na vrh, ker nanj pelje dvigalo. Po ogledu smo se z avtobusom peljali skozi Vrbo /na Vrbskem jezeru/, to je letoviški kraj s hoteli in igralnicami. Prva omemba kraja je bila leta 1263. Grad iz leta 1603 je zdaj

prestižni hotel in je bil prizorišče popularne nemško-avstrijske televizijske nadaljevanke Ein Schloß am Worthersee.

Naš naslednji postanek je bil okrog poldneva v Celovcu. Sprehodili smo se po mestu: pri avtobusni postaji stoji cerkev Sv. Duha, gotska, prezidana na barok, od leta 1678 del uršulinskega samostana; mestno gledališče v letih 1908-1910 na kraju nekdanje opere iz 17. stoletja, obnovljena leta 1998. Sprehodili smo se po starem trgu in se ustavili pri »Hiši pri zlati gosi«, ki je najstarejša ohranjena hiša v mestu /15. stoletje/; kužnem znamenju – najprej lesenem, leta 1683 pa dopoljenim s polmesečem /zmaga nad Turki/; Starem rotovžu iz leta 1600 – danes palača Rosenberg; Novem trgu z novo mestno hišo, kjer stojita zmajev vodnjak in spomenik Mariji Tereziji ter stolnici iz leta 1591, posvečeni Sveti Trojici. Celovec stoji na nadmorski višini 446 m na močvirnem ozemlju in ima 94.303 prebivalcev. Železnico je mesto dobilo 1863. leta. Iz Celovca smo se peljali do Gospe Svete /Maria Saal/, ki stoji na nadmorski višini 505 m. Prva cerkev je iz 8. stoletja. Od časa postavitve je bila cerkev sedež pokrajinskega škofa za Karantanijo in Cerkevno središče Karantanije ter izhodišče za pokristjanjevanje Slovanov. Sedanja podoba je iz začetka 15. stoletja. Na bližnjem Gosposvetkem

polju smo si ogledali lepo zaščiten Koroški vojvodski prestol. Ob njem je tudi tabla s slovenskim besedilom: » Koroški vojvodski prestol, zgrajen iz antičnih kamnitih plošč, ki izvirajo iz razvalin virunuma, glavnega mesta rimske province Norik, sestoji iz dveh sedežev s skupnim hrbtnim naslonjalom, vojvodskega na vzhodu in tako imenovanega Palatinskega na zahodu. V tej edinstveni obliki je bil vojvodski prestol narejen v neznanem času, verjetno pa ne prej kot v Karolinški dobi /v 9. stoletju/. Služil je uradnim pravnim obredom, na katere spominjajo izrazi *sedes tribunalis* /sodni stol/.« Maria Saal – Gospa Sveta oz. Gosposvetko polje – je bilo središče nekdanje prve teritorialne tvorbe, prve državnosti oz. samostojnosti v slovenski zgodovini, nekaj, česar vse od sredine 8. stoletja pa do leta 1991 ni bilo več.

Kosilo smo imeli v Železni kapli, v gostilni, kjer je gospodinja Slovenka. Trg Železna Kapla je nastal ob vznožju prelaza čez Jezerško – 1216 m, koder je potekala železna cesta in je najjužnejši trg Avstrije. Železna kapla je stisnjena med grape Karavank. Občina je dvojezična. Čez prelaz Jezerško smo se po ovinkasti cesti pripeljali v Slovenijo in pozno popoldne domov.

Marinka Petkovšek

Foto: Marinka Petkovšek

SIMFONIČNI ORKESTER CANTABILE V DVORANI GRAND HOTELA UNION

V nedeljo, 13. 5. 2012, je Simfonični orkester Cantabile, pod vodstvom dirigenta in profesorja Marjana Gradolnika, v čudovito dvorano Grand hotela Union v Ljubljani privabil mnogo ljubiteljev klasične glasbe. Nov Simfonični orkester je v prvem letu delovanja že postal znan po zelo uspešnih projektih. Tokrat so nam glasbeniki večer polepšali, kot sami pravijo z 'biseri iz zakladnice klasične glasbe'. Koncert z naslovom 'Biseri klasike' se je pričel z Offenbachovo uverturo k opereti Orfej v podzemlju, ki ostaja Offenbachovo najbolj priljubljeno in najpogosteje izvajano delo. V nadaljevanju smo prisluhnili odlomkom iz Mozartove operete. Dve najbolj znani ariji Kraljice noči, iz operete Čarobna piščal, je s svojim glasom obogatila izjemna sopranistka Martina Burger. Gre za zahtevno pevsko vlogo, ki predstavlja velik izziv za vsako sopranistko. Solistki Brina Kafol in Ana Gaberc sta se kot Dou Artemus predstavili z lepo kombinacijo flavte in harfe. Zaigrali sta koncert za flavto, harfo in orkester v C-duru, ki je edino Mozartovo delo, napisano tudi za harfo. Ob spremljavi orkestra se je čuten in vznemirljiv zvok flavte povezal z nežnim, mističnim zvokom harfe. Po kratkem

Foto: David Kunc

odmoru nas je z zvoki viole razveselila Urška Demšar, ki je pred kratkim diplomirala na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Predstavila se je z Hoffmeisterovim koncertom za violo in orkester v D-duru in svoj solistični prvenec odlično izpeljala. V zakladnici klasične glasbe je svoje mesto našlo tudi delo slovenskega skladatelja – Valse lento Saše Šantela. Gre za eleganten valček, ki nima izrazito plesnega karakterja, ampak je namenjen bolj 'slušnemu' uživanju v tej galantni glasbeni obliki, ki jo prepletajo svetle barve velikega simfoničnega orkestra. Kot zadnje smo slišali Sibeliusovo skladbo Finlandia. Sibelius jo je zaradi priljubljenosti predelal v

samostojno patriotsko pesem, ki je še danes ena najpomembnejših finskih domoljubnih pesmi. Skladba se sklone v dramatičnem duhu z občutki popolnega zmagoslavja, ki ga je Simfonični orkester Cantabile s svojim dirigentom pričaral ob zaključku koncerta. Orkester Cantabile je s svojo igro navdušil in prepričal tudi najzahtevnejše poslušalce. Pričaral nam je čudovit pomladni glasbeni večer. Prihodnjič se bomo njihovim ubranim zvokom lahko prepustili na praznovanju Dneva državnosti, 25. 6. 2012, v Logatcu.

Barbara Župančič

GOSTOVANJE ZBORA TRIGLAV V SPLITU

»Notranjska« je konec aprila gostovala pri Slovenskem kulturnem društvu »Triglav« v Splitu. Za pot si je vzela tri dni časa. Tja grede se je najprej ustavila v Zadru. Pevke in pevci so si ogledali Forum, prisluhnili morskim orglam v pristanišču in zapeli v znameniti cerkvi sv. Donata, kjer se vsako leto odvija glasbeni festival. Blizu Šibenika so si privoščili kosilo v oljčnem gaju sosedne enega od pevcev.

Sobotni dan so začeli z vzponom na Marjan, ga nadaljevali z ogledom Dioklecijanove palače in mednarodnega festivala pihalnih orkestro, popoldansko vajo in končali z večernim koncertom v lutkovnem gledališču v Splitu. Vmes so se najbolj vroči ohladili v morju. Koncertu je prisluhnilo nenavadno veliko poslušalcev. Gostitelji so v svojih prostorih po koncertu pripravili srečanje. Bili so izjemno pozorni, zgovorni in vseprek izražali veselje nad ponovnim srečanjem pri njih. Nedeljsko jutro je minilo v vaji za petje pri bogoslužju v Sori čez dva dni. Še slovo od neumornega predsednika društva mag. Cveta Šušmelja, ki nas je vodil ves čas bivanja v Splitu, in na pot. Vračali smo se po obalni cesti. Naš Milan Božič nas je počakal v Primoštenu, nam razkazal mesto in pomahal v slovo. Še kosilo pri starem masliniškem mostu in vožnja do doma v lepem vremenu, ki nas je spremljalo vse tri

dni. Hvaležni smo »Triglavu« za to ponovno srečanje. Ponovno srečanje pa se napoveduje za konec avgusta, ko naj bi oboji – »Triglav« in »Notranjska« na Kredarici, in morebiti celo na vrhu, družno zapeli Sloveniji v pozdrav.

Jago

Foto: Jago

»Notranjska« na prvem razgledišču z Marjana nad Splitom.

GRDI RAČEK PRIPLAVAL TUDI V KNJIŽNICO ROVTE

Ob Mednarodnem dnevu knjig za otroke, 2. aprilu, so se vrata knjižnice v Rovtah odprla za malega Grdega račka, ki je v izvedbi gledališča Teater za vse iz Jesenic obiskal tukajšnje otroke. Ni slučaj, da je bil na programu prav Andersen, saj bi znani pravljicar na ta dan praznoval obletnico rojstva. Lahko bi rekli, da je prostor knjižnice skoraj pokal po šivih; predstave se je udeležilo kar 82 obiskovalcev. Otroci in njihovi spremljevalci so zelo zbrano sledili predstavi. Krasni lutkarici znata otrokom pričarati kar se da prijetno pravljlično vzdušje in kar potegneta mladega gledalca v kolesje pravljice. Tudi onidve sta bili nad obiskom zelo navdušeni. Za nekaj trenutkov so tako vsi zbrani odšli na avanturo z račkom, ki ga je narava tako grdo izigrala in ga ni obdarila z lepoto. Konec pravljice je otrokom pokazal, kako se vse lahko obrne in tudi grdi postanejo lepi. Račku se je obrnilo na najlepše. Otroci pogrešajo pravljice in lutke. To so dokazali z velikim obiskom, celo iz Logatca in več okoliških krajev so se pripeljali. Zato knjižnica prisluhne željam in postreže včasih s kakšnim slastnim zalogajem v obliki igrice. Verjamemo lahko, da se bo tudi v prihodnje še znašla kakšna taka predstava v naši knjižnici, čeravno je kulturni košček kruha vedno tanjši. A ne

Foto: Metka Bogataj

tako tanek, da ne bi za zaključek pravljličnih ur v naši knjižnici zopet v goste povabili spretnih lutkarjev. Tokrat sta bili to Maja in Renata, ki tvorita lutkovno gledališče Pravljičarna. To je še mlado gledališče; vodita ga ustvarjalki, ki z avtorskimi pravljicami otrokom in odraslim približata svet, kjer so doma ljubezen, prijateljstvo, nesebičnost, srčnost in pogum. To so za današnji čas zlata vredne vrednote. S pravljico Janko in Metka sta packona sta 24. 5. 2012 zaključili niz pravljličnih ur, ki so zaživele z mesecem oktobrom in bodo za čas poletja odšle malce na dopust, da se osvežijo in v še lepši preobleki jeseni spet vrnejo. Janko in Metka sta stara znanca iz pravljice, a da se ne marata umivati in striči nohtov, pa da njune smeti ponosno krasijo okolico,

je sodoben problem, kajne. Če pa srečaš čarovnico, se pač mora nekaj čudežnega zgoditi. In se tudi je. Čarovnica, imenovana Čistunka, je Janka in Metko naučila, da je čisto okolje in skrb za red ena pomembnih stvari v življenju. Otroka sta bila ob koncu ponosna, da nista pristala v kletki in kasneje v čarovničinem želodcu. Prisotne otroke sta povabila, naj skupaj izdelajo rožico. Pa ne kakršno koli, ampak iz odpadnih kozarčkov in papirja. Ustvarjalna delavnica, ki je predstavi sledila, je del programa, ki ga avtorici ponudita otrokom, da še tesneje prideta v stik z malimi poslušalci in gledalci. Predstava je bila, kot je že v navadi za Rovte, zelo dobro obiskana. Tudi odrasli so radi prisluhnili in bodo gotovo pozitivna vspodbuda za svoje malčke pri skrbi za naš čist vsakdanjik. Zvesti pravljicarji so ob koncu prejeli diplomo in seveda povabilo, naj se v naslednji sezoni ponovno vrnejo med poslušalce. Opazili pa smo tudi precej čisto majhnih, ki bodo zagotovo prihodnje leto zasedli blazinice v knjižnici in radi prisluhnili zgodbi in se za dobro urico preselili v čudežni pravljlični svet. Do tedaj pa eno lepo, toplo in mirno poletje. S knjigo v roki, seveda.

Metka Bogataj

SLOVENSKI ORGLAVCI V LOGATCU

Slovensko orgelsko društvo in Glasbena šola Logatec sta v sodelovanju z župnijo Dolnji Logatec 19. aprila pripravila 10. revijo mladih slovenskih orglavcev. Notranjost cerkve sv. Nikolaja so polnili zvoki, ki jih je iz orgel - za to priložnost posebej uglašanih - izvajalo 13 orglavcev iz 9 slovenskih glasbenih šol in zavodov. Reviji je prisluhnilo manj poslušalcev kot bi lahko pričakovali. Kar smo slišali, je bilo različno po težavnosti, zvečine pa zanesljivo odigrano. Vsak od orglavcev je pokazal kaj dobrega: ta mogočnost skladbe, drugi filigransko natančnost izvedbe, spet oni nežnost, spevnost ali sodobnejšo zasnovo skladbe. Učenca logaške GŠ Krištof Fortuna in Luka Nagode iz razredov Primoža Malavašiča in Polone Gantar sta odigrala vsebinsko različni skladbi. Bachov Preludij in fuga v d-molu je Krištof odigral korektno, Luka pa je s Troštovo Marginalijo posegel na področje zahtevnejše zvočnosti. Slovensko orgelsko društvo, ustanovljeno 2001, ima blizu 200 članov. Skrbi za strokovno povezovanje, organizacijo skupnih projektov, razvoj stroke, izobraževanja. Danes je moč pouk orgel obiskovati na 36 različnih slovenskih glasbenih in orgelskih šolah. Pred koncertom je na posvetu v prostorih GŠ Ema Zapušek, članica strokovne skupine, zbranim učiteljem predstavila osnutek prenovljenega učnega načrta za predmet orgle v umetniški gimnaziji. Osnutek

nakazuje vsebinski premik k sodobnejši orgelski literaturi, po obsegu pa program sicer ostaja podoben sedanjemu. Prihodnje leto bo revija prvič zunaj meja naše domovine, v rožanškem Šentjakobu.

Janez Gostiša

Foto: Marjan Zorman

PISANJE OSEBNEGA DNEVNIKA

REŠEN IN ISKREN NOTRANJI DIALOG OMOGOČI OSEBNI RAZVOJ.

V organizaciji Kluba evropskih žensk, ki mu predseduje Žaneta Statevska, se je 9. maja 2012, v popoldanskih urah, v prostorih Osnovne šole 8 talcev v Logatcu odvijala delavnica za pisanje osebnega dnevnika. Program »opismenjevanja« je vodila mag. Marjeta Novak, direktorica podjetja Humus, d.o.o. iz Ljubljane. Novakova poseduje širok razpon znanj in veščin, med drugim je tudi strokovnjakinja za dialog, medkulturno sodelovanje in skupinsko reševanje konfliktov. Namen delavnice je bil omogočiti pozitivno okolje, v katerem naj bi se zbrali ljudje, ki bolj ali manj redno pišejo, in tisti, ki si šele želijo uresničiti idejo o osebnih zapisih. Na srečanju bi se tudi izmenjale izkušnje in dobre prakse pisanja, ob tem pa bi udeleženci raziskovali, kako lahko z rednim pisanjem osebnega dnevnika bolj polno zaživimo, prepoznamo in uresničimo svoje potenciale. Novakova je uspela ustvariti intenzivno delovno vzdušje, napeto dogajanje ter sproščenost in pristnost v komunikaciji med udeleženkami. V izhodišču je pozvala k pogumni držji, saj je pogosta ovira pri osebnem pisanju t. i. notranji cenzor; ta blokira najglobljo iskrenost, ki edina lahko vodi do napredka. Udeleženke so pozorno prisluhnile same sebi in druga drugi in s tem omogočile soustvarjanje. Seveda v komunikaciji ni bilo prisile, zato so se počutile udobno in varno.

Gradnja razvejanega miselnega vzorca

Z zapisovanjem prebliskov in miselnih asociacij so udeleženke dobile poglobljen uvid v vprašanja, ki se zastavljajo vsakemu zapisovalcu osebnih zapisov: katere so prednosti pisanja, kakšni so rituali, ki nudijo večji užitek pisanja, katere skrbi imamo v zvezi z osebnim pisanjem, kaj nas v zvezi s pisanjem zanima. Praviloma je v vsakem osebnem zapisovalcu prisoten strah pred razkritjem in kaj se bo z zapiski zgodilo po naši smrti. Med prednosti pisanja pa so udeleženke uvrstile samoanalizo, samoterapijo, odmik od pretirano

Foto: Miran Antončič

čustvene obravnave ljudi in dogodkov ter prebujanje ustvarjalnosti.

Pomagajo orodja

Včasih se beseda noče preliti na papir, pa če ji še tako prigovarjamo. V tem primeru uporabimo različna pomagala, ki spodbudijo tok misli. Ogledamo si lahko, na primer, neko podobo, ki nas vrže v drugo perspektivo. Lahko poslušamo glasbo ali pa preberemo naključno izbran stavek. Vse to vpliva na spremembo naše percepcije in nam omogoči zapis prvih misli, naslednji stavki pa bodo že lažje stekli. Koristno se izkaže tudi jutranje pisanje, ki ga ponavljamo neprekinjeno vsaj osem tednov in zapisov v tem času ne beremo za saboj. Izkušnje kažejo, da se po tako dolgi vztrajnosti povežemo z užitek v pisanju in vstopimo v prijetno odvisnost od pisanja. Ko nam pisanje postane vsakodnevna navada, si lahko ob zaključku dneva iz zapisanega besedila poiščemo dogodke, ki so medsebojno povezani in jih v vsakdanjem besednjaku

imenujemo naključja. Pravijo, da je prav v naključjih skrit ključ, ki reši marsikatero nejasnost. Večerne ure namenimo tudi pisnemu izražanju hvaležnosti. Pisanje dnevnika je v praksi preizkušeno terapevtsko dejanje. Na papir zlivamo svoja čustva, razočaranja, napake in dvome. Poskušamo razumeti lastno preteklost in pregledati odnose s svojimi bližnjimi. Obdelamo vzpone in padce svojega življenja in iz njih potegnemo najboljše. Pri vsem tem je najpomembnejše, da smo lahko povsem iskreni, saj zapisanega naj ne bi bral nihče drug in smo zato varni pred morebitnim obsojanjem za zapisane iskrene misli. Delavnica z enako vsebino bo v Logatcu ponovno organizirana v jesenskem času. Več informacij o vsebini in o datumih izvedbe si lahko pridobite na spletnih straneh Kluba evropskih žensk (www.cew.si) in podjetja Humus d.o.o. (www.humus.si).

Irena Štirn

ZA UČENJE NI NIKOLI PREPOZNO

OD 14. DO 20. MAJA, V RAZŠIRJENI OBLIKI PA VES MAJ IN JUNIJ, JE POTEKAL TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA. V KNJIŽNICI LOGATEC SO V SODELOVANJU S TUKAJŠNJIMA ZAVODOM OZIRIS IN JEZIKOVNO-USTVARJALNIM STUDIEM MINU PRIPRAVILI ZANIMIV IN VSEBINSKO BOGAT PROGRAM.

Teden vseživljenjskega učenja (TVU) je najvidnejša promocijska kampanja na področju izobraževanja in učenja v Sloveniji. Projekt usklajuje Andragoški center Slovenije in ga prireja v sodelovanju z mnogimi ustanovami po vsej državi in tudi onkraj naših meja. Z njim opozarjajo slovensko javnost na vseprisotnost pa tudi pomembnost učenja – v vseh življenjskih obdobjih in za vse vloge, ki jih posameznik v svojem življenju prevzema. Letos je TVU potekal med 14. in 20. majem, v razširjeni obliki pa ves maj in junij. Tako so v knjižnici Logatec v sodelovanju s tukajšnjima Zavodom Oziris in Jezikovno-ustvarjalnim studiem Minu pripravili zanimiv in vsebinsko bogat program.

»V knjižnici pravzaprav ves čas nudimo možnosti za učenje, v Tednu vseživljenjskega učenja pa smo z oblikovanjem skupnega programa to hoteli še posebej izpostaviti in k projektu prispevati tudi svoje prireditve,« je odločitev za sodelovanje v projektu pojasnila direktorica Knjižnice Logatec Bibijana Mihevc. »Verjetno vseživljenjsko učenje kljub temu, da radi rečemo, da se stvari danes hitro razvijajo, da je vedno kaj novega ... ni iznajdba tega časa. Človek se je že od nekdaj moral učiti celo življenje. Menim

pa, da se danes tega bolj zavedamo.« V knjižnici so v program vključili prireditve iz svojega rednega letnega programa in jim v tem tednu oziroma obdobju dali nekoliko večji poudarek v smislu vseživljenjskega učenja. Med prireditvami Mihevčeva izpostavlja predavanje na temo demence. »Ob podaljševanju življenjske dobe je te bolezni vedno več in prav je, da z njo ljudi že prej seznanimo. Ob tem smo predstavili tudi knjigo Zid molka, ki govori o oblikah dela z dementnimi osebami.« V knjižnici v Rovtah pa so prireditve namenili vedno aktualni temi - kuhanju za otroke, ki je bila predstavljena ob knjigi avtorice Emilije Pavlič. Mihevčeva nasploh ugotavlja, da je v knjižnici največ zanimanja za strokovna predavanja, ki jih običajno povežejo tudi s predstavitev knjig oziroma je knjiga tista, ki je izhodišče za predstavitev določene teme. Pri projektu TVU je letos skupaj s knjižnico sodeloval tudi Zavod Oziris in Jezikovno-ustvarjalni studio Minu, ki so ponudbo TVU popestrili z računalniško oziroma jezikovno ponudbo skozi perspektivo vseživljenjskega učenja.

Blanka Markovič Kocen

KO LOGATČANI POJO SPOMLADI

44. OBMOČNA REVIJA PEVSKIH ZBOROV IN MALIH PEVSKIH SKUPIN

Ko sem prebral vabilo za omenjeno revijo, je pisalo, da gre za zборе občine Logatec. A na žalost ni bilo tako. Vseh sedem skupin je bilo le iz glavnega mesta občine. Hm ... nekoč smo slišali Hotenjce, tudi iz Rovt so prišli, morda celo iz Laz ali Hlevnega Vrha, tega se točneje ne spominjam. Vsekakor pa jih je bilo več kot sedem. Veselilo pa me je, da sem videl veliko mladih obrazov, tako rekoč povesod, tudi Ženski pevski zbor Društva upokojencev je zapel mladostno kot že dolgo ne. A naj zapišem, kako sem slišal teh sedem skupin.

Oktet Pa kol'k' tol'k pod vodstvom Franca Pupisa se je oglasil prvi in zvenel domače, prijazno, s težavami pri harmonskih prehodih. A prijeto. MPZ KUD Adoramus pod vodstvom Jake Jerine je bil preveč enoličen, še najbolj so se sprostiti v dalmatinski pesmi. Nisem pa razumel, kateri slovenski skladatelj je Josip Sitar, ki naj bi uglasbil znamenite Vodopivčeve Žabe še enkrat? Logaški oktet pod vod-

stvom Lovra Groma je zapel intonančno dovolj čisto. Izkkušenost je pripomogla k profesionalnemu občutju. Prijeto naj je presenetil mladosten zven ŽPZ Društva upokojencev Logatec pod vodstvom Matije Logarja. Bile so dovolj uglasene, pojo namreč le ženske, in zvenele niso prav nič »upokojeno«. Pohvalno! Obrtniški MePZ Notranjska pod vodstvom Janeza Gostiše je zvenel umirjeno, tonsko bogato, urejeno. Presenetil nas je z malo znano priredbo pesmi Venci veli Jožeta Leskovarja. MePZ Pevskega društva Logatec pod vodstvom Lovra Groma je zvenel povezano in polno, kot mora zveneti zbor. Bil je tudi edina skupina, ki je na koncertu predstavila pesem s solistko. In to imenitno Špelo Petkovšek. Zanimivo.

Nastop MePZ KUD Adoramus pod vodstvom Marjana Grdadolnika je upravičeno nastopil kot zadnji, saj je pustil najboljši vtis. Zelo pohvalno je bilo, da je predstavil slovensko noviteto člana svojega zbora Jake Jerine Tempus fugit,

ki je presenetil z izvirnostjo in modernim kompozicijskim stavkom. Čestitke obema, zboru in avtorju.

Pevsko revijo je duhovito in z izbranim informativnim besedilom povezoval Gašper Govekar, ki se je najprej pripeljal na oder kar na rolkah, pozneje pa nas povedel v svet glasbe v večerni obleki. Pokazal nam je, kako danes vsi preveč hitimo. Ocene dela pevovodij, ki jih je namenil strokovnjak za zborovstvo Tomaž Pirnat, sicer nismo izvedeli, a gotovo bodo zborom in skupinam pomagale pri poustvarjanju.

Za konec še povsem osebni razmislek. Ko pripravi katerikoli pevski (ali še kaka druga skupina) ansambel svoj koncert, zbira največkrat prostovoljne prispevke, saj denarja za kulturo tudi v logaški občini ni dovolj na pravem mestu. A Javni sklad za kulturne dejavnosti, ki je pripravil revijo, je prodajal vstopnice po 3 €. Hm ...

KRAS

KOZLOVSKA SODBA V VIŠNJI GORI V UPODOBITVI TANJE-PINE ŠKUFCA

V petek, 2. marca 2012, je v prostorih Mestne hiše v Višnji gori potekala predstavitev italijanskega prevoda Jurčičeve Kozlovske sodbe v Višnji gori in odprtje razstave ilustracij Logatčanke, akademske slikarke in likovne pedagoginje Tanje-Pine Škufca. Naravna želja je bila, da bi se italijanski prevod tega znamenitega Jurčičevega besedila za otroke in odrasle z ilustracijami Tanje-Pine Škufca predstavil tudi logaškemu občinstvu. V torek, 15. maja, je Knjižnica Logatec gostila domačo ilustratorko Tanjo-Pino Škufca ter urednico projekta prevodov Kozlovske sodbe v Višnji gori, gospo Barbaro Rigler. Ob sami predstavitvi knjige je bila postavljena tudi razstava ilustracij, ki je trajala do 31. maja. V uvodni besedi je direktorica Knjižnice Logatec, gospa Bibijana Mihevc, predstavila gostji, sam prevod ter Višnjo Goro. Ilustratorka Tanja-Pina Škufca nam je opisala celoten potek njenega sodelovanja pri tem prevodu od povabila do knjige. Zanimivo je bilo slišati njeno likovno videnje Kozlovske sodbe v Višnji Gori oz. kako si je zamislila like ter samo Višnjo Goro, katere prizore je izbrala za upodobitev ter katero slikarsko tehniko je uporabila (akril). Na kratko je predstavila tudi svojo dosedanjo likovno pot in povedala, da se

B. Mihevc in Tanja Pina Škufca

Barbara Rigler

je z ilustracijo (otroških) literarnih del že ukvarjala in da ji je ta blizu. Druga gostja, avtorica projekta in urednica Barbara Rigler, vodja JSKD Ivančna Gorica, nam je več povedala o mednarodnem prevodnem projektu "Modrost in pravica" v okviru katerega sodi prevajanje Kozlovske sodbe v Višnji Gori v svetovne jezike ter seveda o predstavitvenem prevodu La sentenza caprina di Visnja Gora (prevod v italijanščino je že sedmi), ki sta ga prevedla Sergio Sozi in Veronika Simoniti. Italijanski prevod je bil izdan ob 145-letnici nastanka Jurčičeve humoreske (1867), izšel pa je pri JSKD Ivančna Gorica. Prevod v italijanščino je že sedmi. Pred njim je bila knjiga prevedena v angleščino, francoščino, španščino, nemščino, hrvaščino, poljščino, po italijanskem prevodu pa pripravljajo še grškega. Vsak prevod je ilustriral drug avtor. Med občinstvom je bil prisoten tudi nepozabni gospod Pavel Groznik, predsednik Občinske turistične zveze Ivančna Gorica. Z izrazitim smislom za humor in izrednim poznavanjem domoznastva Višnje Gore je dodal piko na i prireditvi v knjižnici. Najbolj nam bo seveda ostala v spominu legenda o znamenitem višnjanskem polžu in vse v zvezi z njim.

Gvido Komar

»ISKANJA« - RAZSTAVA DEL MATEJA PEČENIKA – OD REALIZMA DO MODERNIZMA

Foto: Brane Pevec

Društvo likovnikov Logatec je v dneh od 12. do 21. maja vabilo v Stekleno galerijo športne dvorane v Logatcu, kjer je razstavljal Matej Pečnik. Tokrat se je predstavil z deli, ki sicer izhajajo iz realizma, a ga potem v trenutnem navdihu preseže. Kot pravi likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn, »njegovo likovno delovanje vsebuje obliko naključnosti in rešitev, ki pripadajo samo tistemu, enkratnemu svojstvenemu trenutku, ki ga je težko razložiti, še težje ponoviti«. Slikar je bil tudi tokrat zvest Logatcu, tako v portretih, kot tudi v pokrajinskih delih, še posebej naj omenim Napoleonovo konjenico v Logatcu. Ravno s to sliko je želel avtor poudariti, da se pri nas še premalo zavedamo pomembnih dogodkov preteklosti, kot je na primer Napoleonov pohod skozi Logatec.

Brane Pevec

NOTRANJSKA, GOSTIŠEVA

Četrto stoletja obstoja **Obrtniškega mešanega pevskega zbora Notranjska** je tudi v slovenskem prostoru, ki je poln zborovske tradicije, nekaj posebnega. In ker ta zbor od začetka vodi **Janez Gostiša**, upam, da je zdaj zgornji naslov bolj razumljiv. Velik del svojega življenja je **Janez Gostiša** posvetil obrtništvu profesionalno, službeno, a ljubezen do zborovstva ga je gnala postaviti **OMePZ Notranjska** še v svoj življenjski smisel.

Marca 1987 je bilo, ko so na predlog sedanjega borovniškega župana **Andreja Ocepka** ustanovili zbor, v katerem pojo še danes po večini obrtniki in njihovi družinski člani. Obrtna združenja z Vrhnike, iz Logatca, Postojne (tudi Ilirske Bistrice) in Idrije so ga ustanovila, zbor pa je prav zaradi Janeza imel ves čas možnost vaj v Logatcu, čeprav so vadili tudi po mnogih od 15 krajev, od koder pevci prihajajo. Na prvem nastopu v Domžalah jih je bilo 18, danes jih je najmanj 34. Poleg pevovodje je še 6 pevcev v zboru vseh 25 let. V tem času so nastopili 369-krat v 151 krajih, tudi v tujini od Hrvaške in Italije do Avstrije in Slovaške. Vedno se veselijo nastopov v naših gorah, bili so del sporeda ob 230-letnici prvega vzpona na Triglav, seveda pa so se v vseh teh letih

redno odzivali »potrebam« gospodarskih in ljubiteljskih obrtnih srečanj. Izdali so dve zgoščenki, druga je izšla prav ob 25-letnici zbora.

OMePZ Notranjska združuje še dve glasbeni skupini, ki ju prav tako zaznamuje prodornost in sposobnost **Janeza Gostiše: Družinski kvartet Gostiša** (družina **Janeza** in **Zinke** s hčerjo **Mihaelo** in sinom **Janezom**) in ansambel **Jesenski listi**, kjer tokrat Janez igra harmoniko in seveda tudi poje. Oba sestava sta redni del sporedov **OMePZ Notranjska**, nastopata pa tudi samostojno, **Družinski kvartet Gostiša** je tudi že zapisal svoje petje na zgoščenkah.

Prav vsi omenjeni so nastopili tudi na jubilejnem koncertu, ki je 12. maja 2012 napolnil ne le veliko dvorano logaškega Narodnega doma, ampak tudi naša srca, saj je spored presegel pričakovanja, kljub temu, da Janeza poznamo in vemo, da »kar tako pa ne bo nastopil«. **OMePZ Notranjska** je z 12 pesmimi pokazal, da zna in da zveni trdno in prepričljivo, posebej še v intonaciji, kjer je pevovodja »neusmiljen«. Ugajala je Gerbičeva »Pozimi«, kjer se je prelivanje glasov uresničilo, kot si lahko zborovodja le želi, imenitno je zvenela Pahorjeva »Pa se sliš«, pevci so

se skupaj s pevovodjo zabavali ob beneški »Petelinček je zapieu«. Imenitno, uglaseno in prepričljivo je zapel **Družinski kvartet Gostiša**, kjer ni bilo prostora za zgrešeni ton, kjer je intonančno težka »Razbita čaša« Antona Försterja zazvenela v vsej svoji harmonski lepoti, Gerbičeva »Lunica« nas je prepričala v svoji enostavnosti, Fabianijev »Svet Konstantin« pa je pokazal, kako se družina Gostiša lahko zabava ob petju. Tudi dodatek, Krekova »Se že svita bo den«, je zvenela koroško, tako kot mora. Osrednji in najkakovostnejši del vsega večera! Nastopili so seveda tudi **Jesenski listi** s pevci in prepričali z domačnostjo in veseljem, ki ga notranjski obrtniki nikoli ne zanemarijo in ga niso tudi tokrat. Čestitke!

Koncert bo šel in mora iti v spomin glasbenih večerov domačega, vedrega in kakovostnega nastopanja. S sebi lastno hudomušnostjo ga je vodil **Slavko Podboj**. Čestit in voščil je bilo obilo, od doma in od drugod, od podarjenega pršuta do rumene gerbere za zahvalo. Notranjska je bila ta večer ponosna, da ima tak zbor in s takim zborovodjem.

KRAS

Foto: Kras

Obrtniški mešani pevski zbor Notranjska in zborovodja Janez Gostiša.

ODLIČNI MLEČNI IZDELKI NASTAJAJO TUDI NA LOGAŠKEM

Na 23. tradicionalnem državnem ocenjevanju in razstavi Dobrote slovenskih kmetij 2012 na Ptuju so dosegli odlične rezultate tudi naši kmetje, kar je dokaz, da pridelujejo kvalitetno surovino – mleko – in obvladajo znanje ter spretnost pri izdelavi mlečnih izdelkov. Sodelovali sta dve govedorejski in ena kozjerejska, ekološka kmetija. Z veseljem objavljamo dosežene rezultate:

MIHAELA IN ANDREJ FEČUR
z Notranjske ceste 42

sta prejela priznanja za vse prijavljene izdelke:

- ZLATI PRIZNANJI
za SUROVO MASLO in POLTRDI SIR,
- SREBRNO PRIZNANJE
za SLADKO SKUTO
- BRONASTI PRIZNANJI
za MLADI SIR in KISLO SKUTO.

ROMANA KRANJC iz Kalca 7
je prejela

- ZLATO PRIZNANJE
za SLADKO SKUTO

FRANC LESKOVEC iz Novega sveta 1
je prejel

- ZLATO PRIZNANJE
za POLTRDI KOZJI SIR »GOZDAR«
in
- SREBRNO PRIZNANJE
za »GOZDARSKO« KOZJO SKUTO.

VSEM DOBITNIKOM PRIZNANJ ISKERENE ČESTITKE!

*Mojca Vavken,
KGZS - Zavod Ljubljana
svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti*

Zlato priznanje za sladko skuto je iz rok predsednika organizacijskega odbora 23. Dobrot slovenskih kmetij Petra Pribožiča prejela Romana Kranjc s 'Štangarjeve' kmetije na Kalcah.

ZAHVALA

*Srce je omagalo,
Tvoj dih je zastal,
A nate spomin
Bo večno ostal.*

V 87. letu starosti nas je zapustila draga mama,
babica in prababica
IVANKA LESKOVEC iz Kalca,
nazadnje stanujoča na Brodu, Logatec.

V veliko uteho nam je bilo, da ste vsem nam žalujočim darovali košček človeške toplote, ki smo jo tako potrebovali. Hvala vam vsem, da ste poklonili naši ljubljeni mami toliko cvetja, sveč in darovali za svete maše. Posebej velja zahvala patronažni sestri Indiri in dr. Jagodičevi za dolgoletne obiske in zdravljenje. Hvala župniku g. Janezu Komparetu, cerkvenim pevcem za lepo petje, pogrebniemu zavodu Menard in vsem sosedom. Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili na njeni zadnji poti.

Lažje nam bo, ker vemo, da ste našo mamo imeli radi.

Hčerka Justa v imenu vseh njenih.

ZAHVALA - TEHNIŠKI DAN ZA DEVETOŠOLCE OŠ TABOR LOGATEC

Bliža se čas počitnic in s tem želja otrok, da se samostojno vključujejo v promet z različnimi prevoznimi sredstvi. Število prometnih nesreč, v katerih so udeleženi učenci, pa se z leti povečuje, zato smo se na naši šoli odločili, da jih v tem času ponovno seznanimo s pomenom **VARNE VOŽNJE**. V petek, 4. 5. 2012, smo organizirali za devetošolce tehniški dan v centru varne vožnje Blago Mix v Zapolju v Logatcu. Učenci so si ogledali poligon in prikaz varne vožnje, seznanili so se z opremo, delom in poklicem policista, ogledali so si gasilsko reševanje ponesrečenca iz ukleščenega avtomobila in se seznanili s pomenom varne vožnje v avto šoli. Tehnični dan je bil zelo zanimiv in poučen. Za zanimiv in strokovno zelo dobro izveden tehnični dan se **zahvaljujemo** g. Alešu Rodiču, lastniku poligona g. Janku Jazbecu, policistom, gasilcem in avto šoli.

Jožica Rupnik, Vodja tehniškega dne

OPRAVIČILO

V majski številki Logaških novic je bila v osmrtnici za go. Stanislavo Menard natisnjena napaka. Svojem se za napako iskreno opravičujemo.

Uredništvo

ZAHVALA

*Na večer življenja bomo sojeni po
ljubezni*

*Ob smrti naše drage mame,
tašče, nonice*

ŠTEFANIJE MEZE
po domače Dragotove Štefke iz Gornjega Logatca

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem za izrečena sožalja, darovane sveče, darove za dobrodelne namene in svete maše.

Zahvala gre tudi Domu počitka Grapočnik za dolgoletno nego, Zvezi borcev, Komunalni Logatec, pevcem, trobentaču in gospodu župniku za opravljen pogrebni obred.

Hvala vsem, ki ste našo pokojnico pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni.

ZAHVALA

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
In življenje ni, kar družni nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.*

(M. Kacič)

STANISLAVA MENARD

14. 4. 1926–24. 2. 2012

Ob smrti mame, babice, in prababice se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala gre duhovniku Janezu Petriču in gospodu Janezu Pečkaju za organiziran pogreb.

Hvala vsem, ki ste našo pokojnico pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni.

NAPOVEDNIK MESEC JUNIJ

PREDAVANJA IN DELAVNICE

V tednu vseživljenjskega učenja brezplačne prireditve pod okvirom Andragoškega centra Slovenija in v organizaciji jezikovne šole MINU, Knjižnice Logatec in Zavoda Oziris. Obvezna predhodna najava na tel. 070/415 023. Več o projektu si na <http://tvu.acs.si/predstavitev/>

- 11. 6. 2012 od 9.00. do 12.00. ure
seminar Spletna trgovina-kaj potrebujem?
Zavod OZIRIS, Tržaška 27a, Logatec, število udeležencev: 6
- 12. 6. 2012 od 19.00. do 20.30. ure
predstavljanje in vpljdnostne fraze v angleškem jeziku
MINU jezikovni - ustvarjalni studio, Tržaška 19a, Logatec
število udeležencev: 8
- 13. 6. 2012, 14. 6. 2012 od 18.00. do 20.15. ure
e-korespondenca v angleščini (e-mail + skype)
Kje: Zavod OZIRIS, Tržaška 27a, Logatec, število udeležencev: 6
- 15. 6. 2012 od 8.00. do 16.00. ure

podpora odločanju v MS Excelu

Zavod OZIRIS, Tržaška 27a, Logatec, število udeležencev: 6

- 16. 6. 2012, 17. 6. 2012, 18. 6. 2012 od 9.30. do 11.00. ure
ustvarjalna delavnica - izdelava unikatnega nakita
MINU, jezikovni - ustvarjalni studio, Tržaška 19a, Logatec
število udeležencev: 10
- 19. 6. 2012 od 9.00 do 12.00. ure
spajanje dokumentov (MS Word)
Zavod OZIRIS, Tržaška 27a, Logatec
število udeležencev: 6
- 20. 6. 2012 od 18.00. do 20.15. ure
e-korespondenca v italijanščini (e-mail + skype)
Zavod OZIRIS, Tržaška 27a, Logatec, število udeležencev: 6
- 21. 6. 2012 od 10.00. do 12.00. ure
e-pošta, Zavod OZIRIS, Tržaška 27a, Logatec
število udeležencev: 6

ŠPORT

- Dne 17. 6. 2012 ob 9.00. uri
olimpijski tek 2012
organizator: TSK Logatec, Olimpijski tek je vključen tudi v Egonova notranjski tekaški pokal 2012
- torek 12. 6. ob 17.00. uri, 14. 6., 19. 6. in 21. 6.2012.

tečaj lokostrelstva

Center za zaščito in reševanje, Organizator: Lokostrelsko društvo Logatec, Cena tečaja je 30,00 EUR
Za prijave in informacije pokličite na telefonsko številko 041 403 519 Silvo Bauer

RAZSTAVE

- Od 3. 5. 2012 do 22. 6. 2012
Prepleti - Helena Angelski, slikarska razstava
Galerija Hiša sonca Logatec, Notranjska 14

Vsak delovnik od 9.00 do 12.00

Obvezna predhodna najava.

Organizacija in info: JSKD OI Logatec, T 01/7591 740

DRUGO

- Od 18. 6. 2012 do 22. 6. 2012
festival v spomin 60-letnice rojstva Andreja Žigona, Razstava fotografskega natečaja
Grajski park Gornji Logatec
- 19. 6. 2012 ob 19.00. uri
strokovno srečanje - Andrej Žigon v diplomski nalogi Anje Sedej, predstavitev in razprava, udeležba strokovnjakov, ki so sodelovali pri nastanku naloge, Grajski park Logatec
izvajalec: Literarno društvo Zeleni oblaki
- 20. 6. 2012 ob 20.00. uri
Aleluja Andrej Žigon, predvajanje filma in pogovor
Grajski park Logatec, izvajalec: Naklo d.o.o.
- 21. 6. 2012 ob 19.00. uri
Literarni večer Zelenih oblakov
Grajski park Logatec, avtorski večer poezije, ki so jo ustvarili člani društva na naslove pesmi v Žigonovi zbirki Zeleni oblaki
Organizator: Lit. društvo Zeleni oblaki, JSKD, OI Logatec
- 22. 6. 2012 ob 17.00. uri
ustvarjalna delavnica - izdelava spominkov z Andrejevimi verzi
Grajski park, (V sklopu EPK - povezava literature, likovne in obrtne ustvarjalnosti), izvajalec: OI JSKD Logatec
- 22. 6. 2012 ob 20.00. uri
koncert skupine Stopinje (uglasbene pesmi slovenskih pesnikov)
Taborska cerkev v Gorenjem Logatcu, Izvajalec: Literarno društvo Zeleni oblaki.
Organizacija in info.:
Literarno društvo Zeleni oblaki, tel.: 031 844 522, Naklo d.o.o.,

tel.: 01/7541 313, JSKD OI Logatec, tel.: 01/7591 74

- 26. 6. 2010 ob 20.30. uri, trg pred cerkvijo v Hotedršici
kulturna prireditev »RAJAJMO S PRIJATELJI GASILCI«
recitatorke: Ana Balantič in Francka Čuk, učenke Glasbene šole Idrija, Folklorna skupina Pušcl, Folklorna skupina KTD Hotedršica, podelitev gasilskih priznanj.
Program povezujeta Maruša Treven Nagode in Roman Treven.
Organizator: TD Hotedršica Prireditev sofinancira Občina Logatec
- 27. 6. 2010 ob 16.00. uri, pri Lovski koči
kresna nedelja z naslovom »KAKO BOM SOLDAT«
Prikaz starega običaja naborništv ali 'štelnga', učenci POŠ Hotedršica, oktet »Pa kolkr tolk«, člani dramske skupine KTD Hotedršica, vaški fantje in dekleta, Folklorna skupina KTD Hotedršica, Rajko Novak s konji in vozom, družabna igra - vlečenje vrvi, Po programu sledi zabava z ansamblom JURČKI!
Program povezuje Maruša Treven Nagode. Zgodba se bo odvijala v režiji Francke Čuk. Organizator: TD Hotedršica.
Prireditev sofinancira Občina Logatec
- od 27. 6. 2012 do 1. 7. 2012
tradicionalna prireditev Poletje v Rovtah
Prireditev za staro in mlado.
Večdnevna prireditev na področju kulture, športa, zabave, zanimivosti itd. Rovte, ŠRC Kovk, Dom krajanov Rovte.
Več informacij o prireditvi na www.rovte.tv
Organizator: ŠD Kovk Rovte

KD Simfonični orkester Cantabile

in

OBČINA LOGATEC

KONCERT

ZA DUŠO IN SRCE
OB DNEVU DRŽAVNOSTI

DIRIGENT: MARJAN GRDADOLNIK

ponedeljek, 25. junij 2012 ob 20.30 uri
prostor pred Upravnim centrom Logatec

slavnostni govornik župan Berto Menard

SIMFONIČNI ORKESTER CANTABILE

koncertni mojster: Matej Avšič

ZDRUŽENI MLADINSKI ZBOR

zborovodkinja: Estera Stojko

NAGRAJENCI NATEČAJA "MOJA RODNA DOMOVINA"

OŠ 8 Talcev, OŠ tabor, OŠ Rovte

solisti:

Martina Burger, sopran

Matej Avšič, violina

Manca Rupnik, violina

Urška Demšar, viola

Maruša Pišljar, citre

V primeru slabega vremena bo koncert v
večnamenski športni dvorani.

OBELEŽILI SPOMIN NA PADLE RUSKE VOJNE UJETNIKE

ŽE TRETJE LETO ZAPORED SO SE NA JUŽNEM ROBU TRAVNATE GLOBELI, KI JO OBKROŽA STARA CESTA KALCE – COL, V SPOMIN NA PADLE RUSKE VOJNE UJETNIKE ZBRALI PREDSTAVNIKI MEDNARODNEGA KLUBA SLOVANSKIH ROJAKOV RUSLO, OBČINE LOGATEC TER ZDRUŽENJA BORCEV ZA VREDNOTE NOB LOGATEC.

Tam namreč stoji v register kulturne dediščine vpisan spomenik v obliki štiristrane piramide, ki ga je leta 1982 v spomin ruskim vojnim ujetnikom postavila lokalna skupnost. Ti so namreč v obdobju I. svetovne vojne gradili železnico proti Idriji, namenjeno za oskrbo Soške fronte v zaledju, in hkrati utrjevali cesto čez Hrušico. Številni med njimi so umrli zaradi bolezni in izčrpanosti.

Tako kot je že navada, so se v Mednarodnem klubu slovanskih rojakov RUSLO ponovno odločili svojim rojakom pokloniti prav na dan zmage nad fašizmom in nacizmom, na dan ko je bilo konec II. svetovne vojne – 9. maja. Zbrane je nagovoril predsednik društva, Evgenij Meleščenko, ki je poudaril pomembnost tega srečanja, kot potrditev dejstva, da herojstvo njihovih dedov in očetov ni bilo zaman in bo za vedno ostalo v srcih naslednjih rodov. O pomembnosti medsebojnega povezovanja pa je govoril župan Občine Logatec Berto Menard, saj je naloga vseh nas zagotoviti pogoje za svet brez vojne in se hkrati spomniti vseh tistih, ki so dali največ kar imajo – življenje na oltarju domovine. Z opisom težkih in nečloveških vojnih razmer med leti 1914 in 1918 se je padlim ruskim vojnim ujetnikom poklonila podpredsednica Zdrženja borcev za vrednote NOM Logatec Vesna Jerina. Poudarila je, da je I. svetovna vojna na različnih bojiščih po vsem svetu terjala krvavi davek preko devetih milijonov vojakov, k

temu je treba prišteti še skoraj osem milijonov tistih, ki so ostali za vedno pogrešani, in preko enaindvajset milijonov posameznikov, ki so bili fizično ali psihično ranjeni. Svečani položitvi venca in cvetja je sledila ruska vojna pesem, ki jo je ob spremljavi kitare izvedel Evgenij Meleščenko, ter obljuba, da se tradicija sodelovanja med vsemi udeleženci ohrani oziroma se celo poglobi.

Romana Hribar, Občinska uprava

Foto: Romana Hribar, Občinska uprava

TELEFONSKO KOMUNICIRANJE

Pri telefoniranju spoštujemo ustaljena pravila, ne glede na to, ali uporabljamo stacionarni ali mobilni telefon: 1) Bodimo spoštljivi do navad in običajev drugih. Upoštevacimo njihov urnik in okolje, v katerem živijo. 2) Ne kličimo zgodaj zjutraj, še posebej ne ob nedeljah in praznikih. Nikoli ne kličimo po 22. uri. Izogibajmo se klicem v času, ko so na sporedu osrednja poročila in v času kosila in večerje. 3) Ko kličemo, počakajmo, da telefon nekajkrat zazvoni (nenapisano pravilo je šestkrat), šele nato prekinemo. Ko se sogovornik oglasi, ga najprej pozdravimo in se predstavimo. Povprašajmo, ali je primeren trenutek za pogovor. Tudi, če smo zavrteli napako številko, slušalke ne odložimo, pač pa se predstavimo in se za napako opravičimo. Nevljudno je, če sogovornika, ki ga ne prepoznamo po glasu, vprašamo: »Ja, koga sem pa poklical?« ali pa »Kdo je tam?«. 4) Pred klicem (ali

preden dvignemo telefonsko slušalko, ko nas drugi kliče), se odkašljamo, da odpravimo morebitno hripavost. Med pogovorom bodimo vljudni in prijazni. Sogovornik nas ne vidi, sliši le naš glas, zato govorimo jasno, odločno, počasi in toplo. Če med pogovorom sedimo, se usedemo pokončno, kar prispeva k sproščenosti in kvaliteti glasu. Med pogovorom se smehljajmo, kot da bi sogovorniku gledali v obraz. Pozoren sogovornik namreč začuti vse odtenke naše zbranosti, resnosti do vsebine pogovora in odnosa do njega. Pozorno poslušajmo in ne segajmo v besedo. 5) Med telefoniranjem se osredotočimo le na pogovor in ne počnimo ničesar drugega. Uporaba mobilnega telefona nam sicer omogoča, da v času, ko govorimo z bližnjimi, dobro znanimi ljudmi, vmes še kaj postorimo ali pa se med pogovorom premikamo. V takem pri-

meru sogovornika seznanimo z našim početjem in se mu opravičimo (npr.: Oprosti, pozvonilo je pri vratih, grem odpret, ipd.). 6) Če se telefonska zveza prekine, ponovno pokliče tisti, ki je prvi klical. 7) Če nekomu obljubimo, da ga bomo poklicali, to naredimo. 8) Nikoli brez pojasnila ne prekinemo telefonskega klica. Kličeči oz. sogovornik se ob tem počuti, kot bi mu prisolili zaušnico. **Zlata pravila mobilnega telefoniranja:** 1) Ne telefonirajmo med vožnjo! 2) V gledališčih, kinodvoranah, na koncertih, sestankih, na pogrebu, pri zdravniku, v bolnišnicah, pri mašah in svečanostih se telefoni ne uporabljajo! Če ga imamo pri sebi, izklopimo zvok za zvonjenje. 3) Ne obremenjujmo okolice z našimi telefonskimi razgovori! Prihodnjic si bomo ogledali pravila obnašanja ob smrti in na pogrebi.

Irena Štirn

KOMUNALNI PRISPEVEK – MANDRGE, JAČKA, GORENJI LOGATEC

Odposlani so prvi pozivi za odmero komunalnega prispevka zaradi izboljšanja opremljenosti zemljišča, in sicer najprej za območje Mandrg. Sledili bodo pozivi za območje Jačke ter Gorenjega Logatca.

Komunalni prispevek se zaračuna samo za kanalizacijsko omrežje, brez meteorne kanalizacije, pločnika in brez javne razsvetljave!

Na kaj morate biti pri pozivu pozorni?

Preverite posredovan izračun. V izračunu so bili uporabljeni uradni podatki iz evidence Geodetske uprave RS o neto tlorisni površini objekta ter stavbišču. Za izračun je stavbišče pomnoženo s faktorjem 1,5, kar je skladno s podzakonskimi predpisi. Če so dejanski podatki drugačni, predložite kopije dokumentov, iz katerih drugačnost izhaja.

Odločite se za način plačila. Obvezno navedite, če želite plačilo v 12 obrokih ali manj! V nasprotnem primeru bo izdana odločba z enkratnim plačilom.

Oprostitev pri plačilu komunalnega prispevka so predpisane z zakonodajo, in sicer komunalni prispevek se ne plača za gradnjo gospodarske javne infrastrukture; občina lahko predpiše, da se komunalni prispevek ne plača za gradnjo neprofitnih stanovanj in gradnjo posameznih vrst stavb za izobraževanje, znanstveno-raziskovalno delo in zdravstvo po predpisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov; občina lahko predpiše delno ali celotno oprostitev plačila komunalnega prispevka tudi za gradnjo vseh ali posameznih vrst ne-stanovanjskih stavb po predpisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov. Drugih oprostitev občina pri izračunu ne more oz. ne sme upoštevati!

Informativno pripravljene izračuni prikažejo, da bo za posamezne objekte povprečni znesek komunalnega prispevka za kanalizacijsko omrežje 1.400 evrov.

Občinska uprava

AMBULANTA ZA PREGLEDE ŽIL NA NOGAH

Od maja 2012 v naši ambulanti za ultrazvok (v prvem nadstropju) izvaja sampolačniško ambulanto za preglede žil na nogah zdravnik mag. Matej Makovec, dr.med, specialist kirurg. Zaposlen je in operira v Splošni bolnišnici Novo mesto, pred leti pa je delal v ZD Logatec kot zdravnik splošne prakse. Ambulanta je namenjena predvsem bolnikom, ki imajo težave z ožiljem, tj. bolnikom s krčnimi žilami, s kroničnimi ranami in z razjedami zaradi bolezni žil, bolnikom s klavdikacijami - torej bolnikom, ki lahko prehodijo le krajše razdalje - in bolnikom s

slabšo prekrvavitvijo spodnjih okončin. **Ambulanta bo delovala vsako prvo sredo v mesecu od 14.30 h dalje. Prijavite se lahko na telefonsko številko tajništva 01 75 08 220 vsak delovni dan od 12. do 13 ure.** Cena prvega pregleda s posvetom brez funkcionalne diagnostike, torej brez ultrazvočne preiskave žilja, je 45 evrov. Cena preiskave za prvi pregled s posvetom in pridruženo ultrazvočno preiskavo žilja pa je 75 evrov.

Zdravstveni dom Logatec

Logaške novice, glasilo Občine Logatec

ISSN 03509281

Logaške novice brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v občini.

Izdajatelj: Občina Logatec, Tržaška 50 A, 1370 Logatec.

Odgovorna urednica: mag. Neža Perko, e-pošta: neza.perko@logatec.si, logaske@logatec.si.

Uredniški odbor: Janez Gostiša, Blanka Markovič Kocen, Metka Bogataj, Jure Vodnik, Luka Škrlič

Grafično oblikovanje in tisk: Schwarz Print, tiskarska dejavnost, d.o.o., Koprška cesta 106D, 1000 Ljubljana

Grafični koncept: Nicolas Sautet

Datum natisa: 7. 6. 2012

Naklada: 4.300 izvodov.

Naslovnica: Pogled na Planinsko polje (foto: Nicolas Sautet).

Logaške novice izhajajo po sejah Občinskega sveta Občine Logatec. Rok za oddajo prispevkov je 15 dni pred izidom, po dogovoru z uredništvom tudi manj. Prispevki so lahko dolgi največ eno tipkano stran, pisava Times New Roman, velikost pisave 10 pt, daljše bomo objavili po dogovoru. Pisma bralcev so lahko dolga največ 250 znakov, pisava Times New Roman, velikost pisave 10. Prispevke s fotografijami pošljite na poštni ali elektronski naslov. Prispevki naj bodo kratki in jedrnat, pripišite ime in priimek avtorja prispevka in fotografije ter kdo oziroma kaj je na fotografiji. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavili, uredništvo si pridržuje tudi pravico do krajšanja in neobjave prispevkov.

SAVUDRIJA – PODALJŠANJE ROKA

DODATNI VPIS BOLNIH LOGAŠKIH OSNOVNOŠOLCEV ZA ZAPOLNITEV ŠE NEZASEDENIH MEST ZA ZDRAVSTVENO LETOVANJE V SAVUDRIJI OD 16. DO 26. AVGUSTA 2012.

Zavod za letovanje in rekreacijo otrok v letu 2012 organizira zdravstveno letovanje otrok v Savudriji. Letovanje je namenjeno osnovnošolcem logaških osnovnih šol (logaške šole obiskujejo v šolskem letu 2011/2012), ki so težji alergiki, astmatiki, otroci s težjimi težavami s hrbtenico, otroci, ki so v minulemu letu doživeli hujše poškodbe in pogoste infekcije. Letovanja se bo lahko udeležilo največ 88 otrok logaške občine. Ker v prvem pozivu k vpisu niso bila zasedena vsa prosta mesta, vabimo starše še nevpisanih otrok, ki izpolnjujejo prej naštetje pogoje, da svoje otroke vpišejo do najkasneje 13. junija 2012.

Kako prijaviti otroka na letovanje:

Na spletišču Občine Logatec www.logatec.si je na naslovni strani objavljeno vstopno mesto Savudrija 2012, ki vas pripelje do objave prijavnice. Izpolnite oba lista prijavnice, in ju podpisana pošljite ali dostavite na Občino Logatec, Tržaška cesta 50 A, 1370 Logatec. (Prijavnico izpolnjujete elektronsko - z računalnikom). Prijavnice so na voljo tudi v sprejemni pisarni Občine Logatec.

Zadnji rok, ko morajo biti vse prijavnice dostavljene Občini Logatec, je torek, 12. junija 2012 ob 12. uri v sprejemni pisarni Občine Logatec. Kasnejših prijav ne bomo upoštevali.

Predvidena cena letovanja za enega otroka je 100 EUR.

Postopek izbire kandidatov:

Izmed vseh prispelih prijav bo šolski oziroma lečeči zdravnik po vrstnem redu novih prijav preveril kateri kandidati zaradi svojega zdravstvenega stanja izpolnjujejo pogoje za letovanje. Izločeni bodo tisti kandidati, ki so se na letovanju v Savudriji 2011 neprimerno vedli do animatorjev, svojih sovrstnikov, osebja doma ter stvarnega in materialnega premoženja organizatorja.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje (težji alergiki, astmatiki, otroci s težjimi težavami s hrbtenico, otroci, ki so v minulemu letu doživeli hujše poškodbe in pogoste infekcije), bodo po vrstnem redu prijav zapolnili prosta mesta. Vsi ostali kandidati, ki tudi izpolnjujejo pogoje, a so bila prosta mesta že zapolnjena zaradi prijav, ki so bila Ob-

čini Logatec dostavljena pred njihovimi vlogami, bodo uvrščeni na rezervno listo. Starši vseh izbranih kandidatov in kandidatov rezervne liste bodo povabljeni na roditeljski sestanek, ki bo sklican predvidoma v tednu od 18. do 22. junija 2012.

Renata Gutnik, Občina Logatec

OPRAVIČILO

Pri članku »Dobrodošla tabla občine Logatec« se je v aprilski številki Logaških novic zgodila neljuba tipkarska napaka. Trst je poleg 4. armade jugoslovanske vojske osvobodila tudi slovenska vojska 9. korpusa in ne 7. korpusa kot je bilo napisano. 7. korpus, katerega sta takrat sestavljali 15. in 18. divizija, je v okviru zaključnih bojev za Trst deloval na Kočevskem ter varoval desni bok 4. armade. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo

S KOLOM ZABITO IN SMOLO ZALITO

Foto: Kras

Ta podoba me spominja na nekoč imenitno nadaljevanko hrvaške TV »Kam gredo divje svinje«. Morda bo zdaj tukaj zrasel hotel, prvi v moderni dobi mesta Logatec?

Kras

Foto: Brane Pevec

Tole tabla je postavil lastnik travnika na travniku nasproti Sončnega loga. Moti ga, da ljudje in psi prosto hodijo po travniku, namesto, da bi uporabljali normalne poti.

Brane Pevec

JAVNI SHODI IN JAVNE PRIREDITVE – NAVODILO ORGANIZATORJEM

Upravna enota Logatec je pristojna za izdajo dovoljenj za javne prireditve in javne shode, organizirane na njenem območju. Pravna podlaga je Zakon o javnih zbiranjih (Ur.l.RS št.64/2011- UPB5). Vse prijavljene javne prireditve in javni shodi so objavljeni na povezavi »<http://e-uprava.gov.si/e-uprava/shodiUE.euprava>«. Javni shod je vsako **organizirano zbiranje oseb** zaradi **izražanja mnenj in stališč** o vprašanih javnega ali skupnega pomena na prostem ali v zaprtem prostoru, kjer je dostop dovoljen vsakomur. Javna prireditev je vsako **organizirano zbiranje oseb** zaradi **izvajanja** kulturne, športne, zabavne, izobraževalne, verske ali druge **aktivnosti** tako, da je udeležba brezpogojno ali pod določenimi pogoji dovoljena vsakomur.

Prijava javnega shoda ali javne prireditve – pristojnost policije:

Prijavo mora organizator na predpisanem obrazcu v dveh izvodih podati na **policijski postaji**, policijskem oddelku ali policijski pisarni, na območju katere se organizira javni shod oziroma javno prireditev. Shod se prijavi **najmanj 3 dni** pred dnevom shoda, prireditev pa **najmanj 5 dni** pred dnevom prireditve.

Pridobitev dovoljenja za javni shod ali javno prireditev – pristojnost upravne enote:

V določenih primerih, ko obstajajo okoliščine, zaradi katerih bi lahko prišlo do ogrožanja varnosti, zdravja, ali premoženja udeležencev ali drugih oseb, pa mora organizator zaprositi za **dovoljenje**. Dovoljenje je treba pridobiti za shod ali prireditev na **javni cesti**, če gre za izredno uporabo ceste, in za naslednje prireditve:

- mednarodne športne prireditve in članska tekmovanja v kolektivnih športih, če na njih sodeluje vsaj en klub prve državne lige,
- prireditve, na katerih se uporablja odprt ogenj oziroma predmeti ali naprave, zaradi katerih je lahko ogroženo življenje ali zdravje ljudi oziroma premoženje,
- prireditve, na katerih se pričakuje več kot 3000 udeležencev.

Vlogo za izdajo dovoljenja mora organizator vložiti na predpisanem obrazcu v enem izvodu pri upravni enoti **najmanj 7 dni pred dnevom shoda** oziroma **10 dni pred dnevom prireditve**, za tekmovalne športne prireditve v kolesarstvu ter avto-moto športu na cesti in druge prireditve na cesti, ki potekajo na območju dveh ali več upravnih enot, pa **najmanj 30 dni pred dnevom prireditve**. Vlogo za izdajo dovoljenja se poda pri **upravni enoti**, na območju katere se priredi shod oziroma prireditev, za prireditev na cesti, ki poteka na cesti z območja dveh ali več upravnih enot, pa pri upravni enoti, na območju katere se bo prireditev začela. Dovoljenje za javno prireditev se lahko izda za več istovrstnih prireditev za čas, ki ga določi pristojni organ, ki ni daljši od 6 mesecev. Če organizator shoda oziroma prireditve ne izvrši ukrepov, določenih v izdanem dovoljenju, pristojni organ izdano dovoljenje preklicuje.

Organizator mora vlogi za izdajo dovoljenja obvezno priložiti:

- dokazilo, da je o shodu oziroma prireditvi, obvestil lokalno skupnost (občino), kjer bo shod ali prireditev potekala (kopija dopisa, potrdilo o oddani pošiljki ipd.);
- soglasje lastnika ali upravljavca prireditvenega prostora (najemna ali druga pogodba ali pisno soglasje);
- dovoljenje za čezmerno obremenitev s hrupom, če bo uporabljal naprave, ki povzročajo čezmeren hrup, kot ga določa Uredba o načinu uporabe zvočnih naprav, ki na shodih in prireditvah povzročajo hrup (Uradni list RS, št. 118/05), oziroma prijavo uporabe zvočnih naprav na prireditvi ali shodu brez dovoljenja za začasno

obremenitev okolja s hrupom – za izdajo je pristojna Občina Logatec.

Vlogi za dovoljenje pa mora poleg prej navedenih dokazil priložiti tudi:

- dovoljenje za zaporo ceste pristojnega upravnega organa za promet in elaborat zapore ceste ali tipsko shemo začasne prometne ureditve, ki je podlaga za izdajo dovoljenja za zaporo ceste; opis oblike, barve, vsebine in dimenzije posebnega znaka, s katerim bodo označena vozila za spremljevalno osebje na prireditvi na cesti, če prireditev poteka po prireditveni progi (cestišču ali delu cestišča, po katerem se udeleženci prireditve vozijo, tečejo ali kako drugače premikajo);
- dokazilo o tehnični brezhibnosti naprav ali varni uporabi predmetov, če se bodo pri izvedbi uporabljale naprave ali predmeti, zaradi katerih je lahko ogroženo življenje ali zdravje udeležencev oziroma premoženje;
- druga dokazila o varni izvedbi: načrt varovanja; za prireditve z večjim tveganjem - pogodbo o zagotavljanju nujne medicinske pomoči.

Ker je vsebina in obseg problematike javnih zbiranj precej obsežna, organizatorjem javnih prireditev in shodov svetujemo, da vse dodatne informacije pridobijo pri Upravni enoti Logatec, e-mail: ue.logatec@gov.si, oziroma tel.štev.: 01 7590-524, podrobnejša navodila pa si lahko preberejo tudi v pisni obliki na spletni strani Upravne enote Logatec: <http://www.upravneenote.gov.si/logatec/>.

Upravna enota Logatec

TEŽAVE Z DRUGO? NI ŠE PREPOZNO!

Zavod Pelikan – Karitas, Litijaska cesta 24 v Ljubljani, nudi pomoč odvisnikom in njihovim svojcem. Vsak 3. četrtek v mesecu od 18. do 19.30. ure vabimo na skupino za svojce, namenjeno vsem, ki se osebno ali prek svojih bližnjih srečujete s problematiko zasvojenosti, tudi če situacija še ni zrela za odločitev za zdravljenje. Več informacij o naših programih zdravljenja v komunah po celi Sloveniji lahko dobite vsak delovni dan od 8. do 20. ure na telefonski številki 051339725 ali e-naslovu pelikan@karitas.si. Obiščete lahko tudi spletno stran <http://www.pelikan.karitas.si>.

ZA BOLJŠE ŽIVLJENJE STAREJŠIH

Naredite svoja zrela leta še lepša,
uresničite si skrite želje

Bi radi:

Preuredili prostore, kjer živite;

Mogoče vaš vrt potrebuje pomlajevanja in svetlobe;

Vam gospodinjenje ne gre ravno od rok;

So vaše hlače že predolgo strgane, a jih imate najraje;

Bi šli po nakupih, pa se ne znajdete;

Ali pa potrebujete preprosto le pogovor in spodbudo.

Z veseljem vam priskočim na pomoč...

Le pokličite me!

Vsak dan od 18-20 ure!

041-947-939 Bojana

TRIBUNA

OBČINSKIM SVETNIKOM GE. ANITI KERMAVNAR, GE. LADISLAVI FURLAN IN G. BORISU HODNIKU SMO V ZVEZI S TURIZMOM POSTAVILI VPRAŠANJE: »ALI MENITE, DA SO TURISTIČNE KAPACITETE V OBČINI LOGATEC DOBRO IZKORIŠČENE IN KAKO KOMENTIRATE RAZVOJ TURIZMA V OBČINI?« DO IZIDA ČASOPISA SMO PREJELI LE ODGOVORE OBEH SVETNIC.

Ladislava Furlan, SDS: »Menim, da ima občina Logatec veliko turističnega potenciala, ki pa, vsaj zaenkrat, bodisi ni viden, bodisi nima ustrezne promocije, bodisi je le-ta preveč razdrobljena in ni medsebojno povezana v celovito turistično ponudbo. V občini Logatec obstaja veliko društev, ki se ukvarjajo s promocijo turizma. V zadnjem času se je v tem smislu obnovilo tudi Turistično društvo Logatec. - Zmotno je namreč prepričanje, da mesto Logatec v turističnem smislu nima veliko ponuditi. - Vsak kraj, tudi Logatec, ima nekaj naravnih danosti, ki jih je obiskovalcem mogoče ponuditi v ogled. Tako občanom Logatca, kot domačim in tujim turistom. Menim, da bi za razvoj turizma v občini prav zaradi razdrobljenosti ponudbe in aktivnosti posameznih društev potrebovali nekaj več, nek center, kjer bi obiskovalec lahko na enem mestu dobil vse pomembnejše informacije o možnostih namestitve, znamenitostih, prireditvah, športnih aktivnostih in kulinariki, ki je značilna za našo občino. Turisti si gotovo želijo ogledati domače znamenitosti, posedeti v prijetnem okolju, se rekreirati in uživati v kulinariki, ki jim jo ponujajo naši gostinci. Informacije na enem mestu, o celotni občini Logatec, mestu Logatec, širši Notranjski regiji in Sloveniji nasploh, pa bi obiskovalci lahko dobili le, če bi logaška občina imela Turistični informativni center - TIC. Tak center ne bi smel imeti le informativne

vsebine; ponujati bi moral tudi programe, ki so vezani na znamenitosti v ožji in širši okolici, jih znati tržiti, kar bi TIC-u ustvarjalo dodano vrednost. Tak center bi poleg obstoječe ponudbe oz. programov društev in turističnih agencij, ki delujejo na tem področju, lahko pripravljali tudi lastne turistične programe. Seveda pa bi bila zelo pomembna naloga TIC-a tudi, da v svoje aktivnosti, kot so predstavitve, kulinarična ponudba, vodenje idr., vključi tudi zainteresirane občane naše občine.«

Anita Kermavnar, SLS: »Težko ocenim, ali so turistične kapacitete v občini Logatec dobro izkoriščene, menim pa, da je poizkus razvoja turističnih dejavnosti preveč razdrobljen, premalo je povezav med nosilci turistične ponudbe. V Logatcu je več turističnih društev, ki z organiziranjem prireditev, nekaterih že tradicionalnih, privabijo številne turiste. Vendar gre tu le za enodnevni obisk, veliko manj je stacionarnega turizma, razen v primeru turističnih kmetij, ki se ukvarjajo tudi z nastanitvijo gostov ter posameznih gostincev, ki poleg gostinskih uslug gostom nudijo tudi prenočitve. Pohvalne so ponudbe nekaterih turističnih kmetij, ki so svoj razvoj poleg osnovne dejavnosti kmetijstva za dodaten zaslužek usmerile v opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Menim, da imamo v občini na tem področju še kar nekaj neizkoriščenih kapacitet. Sem vaščanka Laz z obronkov Planinskega polja, najbolj znanega zaradi svoje spreminjajoče se podobe kraškega polja, presihajočega jezera reke Unice. Lahko se pohvalim, da živim na območju z dokaj neokrnjeno naravo. Menim, da bosta polje in bližnja okolica s svojimi značilnimi kraškimi pojavi ostala taka kot sta, dokler bo tudi turizem vezan na obisk posameznikov ali manjših skupin. Morda je perspektiva razvoja turizma v naših krajih prav v takšni ponudbi. Kraško območje, kamor spada dobršen del naše občine, bi težko brez negativnih posledic preneslo množični turizem, pri katerem bi prihajali avtobusi, polni turistov, ki bi

v zameno za kakšen evro, po dolgem in počez, morda celo brez ustreznega vodstva, pohajkovali naokoli. Na območju celotne občine je treba posegati v prostor z izjemno občutljivostjo, sicer se lahko celotna situacija prevesi v svoje nasprotje, ki turiste, išoč mir in naravo, odvrne od obiska. Občinski svetniki smo sprejeli odlok o turističnih vodnikih na območju naše občine, kar je eden od korakov za ureditev področja vodenja turistov po naših krajih. Okolju prijazna ureditev sprehajalnih in učnih poti z informativnimi in izobraževalnimi tablami je tudi ena od možnosti usmerjenega vodenja turistov. V Lazah se pripravljamo na postavitev informativne table, na kateri bodo osnovne informacije o lokacijah naravnih, kulturnih ter arhitekturnih značilnostih in zanimivostih našega kraja z okolico. Takšen način informiranja obiskovalcem nevsiljivo ponudi možnost za boljšo in hitrejšo odločitev, kaj od ponujenega si bodo ogledali, ne da bi sami po nepotrebem vseprek iskali zanimivosti. Menim, da vsak kraj v naši občini premore kar nekaj zanimivosti, vrednih ogleda. To bi morali s pridom izkoristiti in dopolniti tudi s ponudbo doma pridelane hrane. Turizma v naši občini ne vidim kot gospodarske panoge, ki bi lahko prinašala velike zasluge, vendar pa bi bilo z njenim usmerjenim razvojem moč zagotoviti še za kar nekaj naših občanov dodatni zaslužek za solidno preživljanje.«

S SEJE OBČINSKEGA SVETA

SVETNIKI OBRAVNAVALI UREDITEV OBČINSKIH CEST, PROMETNO UREDITEV V OBČINI, PORABO KONCESIJSKE DAJATVE ZA TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z DIVJADJO IN NEKATERE DRUGE SPREMEMBE ODLOKOV.

V četrtek, 24. 5. 2012, je potekala že 13. redna seja občinskega sveta. Na dnevnem redu tokratne seje je bilo predlaganih 13 točk, z dnevnega reda je bil umaknjen predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o lokalnih turističnih vodnikih in turističnem vodenju v občini Logatec, ena točka dnevnega reda - predlog odpisa dolga - pa je bila za javnost zaprta. G. Boris Čičmirko, Koliševka, je povedal, da nekateri krajanje Ograd na Martinj hribu ne prejemajo Logaških novic, čeprav odlok za vse občane določa brezplačno prejemanje lokalnega časopisa. Zanimalo ga je tudi, ali se urejajo posledice ekološke katastrofe v Lokvi, kjer je prišlo do pogina rib. Župan Berto Menard je odgovoril, da je v Lokvi

prišlo do zamašitve kanalizacije, trenutno se občina pogovarja o morebitnih rešitvah, tudi o rastlinski čistilni napravi. Marjan Gregorič, SD, je dodal, da Lokev ni mrtva, stanje je takšno, kot prej, sanacija je bila narejena, usklajena je bila z VURS, Policijo; prišlo je - po ocenah Ribiške družine Vrhnikar - do pogina 200 kg rib zaradi izliva kanalizacije v vodo. Analize onesnažene vode še čakajo, trenutno pa zbirajo ponudbe za ureditev - ena je tudi dotok čiste vode iz Logašnice. Boris Hodnik, LDS, je vprašal, kakšno je stanje v zvezi s CERO NIK in koliko stroškov je nastalo v zvezi s tem projektom. Župan je odgovoril, da se pogovarjajo z ministrom za kmetijstvo in okolje Francem Bogovičem; ministrstvo je naredilo izračun masnih tokov

za 300.000 prebivalcev in ugotovljeno je bilo, da po letu 2020 ne bo več kot 30.000 ton odpadkov; izgradnja treh predelovalnih centrov bi tako bila neupravičena. Do sedaj je občina Logatec za omenjeni projekt plačala 10.000 evrov. Svetniki so na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, imenovali občinskega redarja g. Jureta Plečnika za člana sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Logatec. Z glasovanjem svetnikov je v omenjenem svetu prenehala tudi funkcija g. Zoranu Žagarju in g. Dejanu Stepančiču. Predlog odloka o občinskih cestah v občini Logatec je bil s strani Statutarnopravne komisije deležen sugestij za popravke. V razpravi je Boris Čičmirko, Koliševka, spraševal glede pomena varovalnega

ODPOR DUHA

TIGR IN ZBOR SVEČENIKOV SV. PAVLA – IZ PREDANOSTI NACIONALNI SAMOZAVESTI V BOJ ZA NARODNO PREŽIVETJE SLOVENCEV.

V dvorani sv. Jožefa je 26. aprila o Tigru odločno in prepričljivo spregovorila Mira Cencič, tehtna preučevalka protifašističnega gibanja na Primorskem in avtorica obsežne monografije TIGR. Pogovor, ki ga je povezovalno vodil Jan Mihevc, uokviril pa Adoramusov moški kvartet, je bil namenjen Tigrovcem, rodoljubom, ki so se med Slovenci prvi uprli fašizmu in prvi sprožili strele proti okupatorju maja 1941. To so bila dejanja, ki jih je partizanska zgodovina dolgo in načrtovano prikrivala in tajila, ker bi priznanje Tigra in njegovih dejanj zanikala trditve, da so se fašizmu in okupatorju prvi uprli partizani. Zato je povojna oblast s partijskim vodstvom razlagala, da je TIGR izkoristila slovenska buržoazija za teroristična in vohunska dejanja.

V resnici pa je TIGR (poimenovanje iz začetnic besed Trst-Istra-Gorica-Reka) udeležil ilegalno odporiško organizacijo slovenske in hrvaške mladine v slovenskem Primorju in v Istri zoper fašistični raznarodovalni teror. Bitka za nacionalni obstoj, za narodno preživetje med Slovenci pod fašistično Italijo, pa je uspevala zaradi enotnosti, ki jo je propagiral tržaški časopis Edinost že od ustanovitve leta 1874.

Tigrovci - levo krilo - in Zbor svečnikov sv. Pavla (v nadaljevanju: krščanski socialci) - desno krilo Edinosti - so složno delovali v kulturi, gospodarstvu, utrjevanju nacionalne zavesti in nacionalne bojevitosti, ki se je morala zoperstaviti fašističnemu genocidu. Ta se je bil napovedal najprej s požigom Narodnega doma v Trstu - ponosa slovenstva v tem mestu, v katerem je pred prvo svetovno vojno živelo več Slovencev kot v Ljubljani. Temu je sledilo poitalijančevanje slovenskih imen ljudi in krajev, uvajanje italijanskih šol, prepoved slovenskih knjig in časopisov, prepoved slovenskega jezika v javnosti. Slovenski jezik so z vso vztrajnostjo ohranjali naši Čedermaci (domoljubno zavedni duhovniki) vsaj v cerkvi in v zakristijskih šolah. Upor Tigra in krščanskih socialcev zoper raznarodovanje je želel ohraniti, kar smo bili od davnine - kar je slovenstvo bilo na Primorskem. Seveda, vsak odpor je bil označen za terorizem in je naletel na povračilne ukrepe, ki so se najvidneje izkazali najprej ob prvem tržaškem procesu s smrtno obsodbo četverice Tigrovcev: Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča, nato so se stopnjevali do drugega tržaškega procesa, ki je tik ob začetku druge

svetovne vojne obsodil na smrt deveterico rodoljubov (četverico so oprostili smrtne kazni). V začetku vojske so se Tigrovci v navezavi z angleško obveščevalno službo želeli povezati z jugoslovansko vojsko, ki pa je razpadla, ne da bi se kakorkoli zoperstavila okupatorju. To je bilo za Tigr prvo veliko razočaranje, drugo pa, ko jih OF ni povabila k sodelovanju. A Tigrovci so gverilsko nadaljevali boj proti okupaciji slovenskih dežel in se na Mali gori pri Ribnici oboroženo spopadli z Italijani 13. maja 1941, prej ko je kaka partizanska puška sprožila kak strel proti okupatorjem. In prav na Mali gori je padel tudi slovenstvu do zadnjega diha vdani Tigrovec Danilo Zelen. In potlej organizacija prekomorskih enot.

Spričo zamolčanih Tigrovcev se je zdelo, kot da so se prekomorske enote organizirale kar same od sebe. Resnično pa so Tigrovci najprej usmerjali Slovence iz italijanske vojske, ki so jih zajele anglo-ameriške sile v severni Afriki, da bi se v padalski enoti pridružili partizanskemu gibanju. Te prekomorske padalce so partizani postrelili s pretvezo, da gre za angleške vohune. Tigrovci pa so nepopustljivo vztrajali in kasneje organizirali prekomorske enote,

pasu (25. člen odloka). Pri Odloku o porabi koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v občini je Franc Rudolf, SLS, predlagal tako spremembo odloka, da bi se koncesije z javnim razpisom lahko podelile le lovskim družinam. Župan je k temu dodal, da mora vsak poseg v lovišče imeti soglasje lovske družine in da je občina želela s predlogom spodbuditi kmete, da npr. pokosijo jaso sredi gozda (za to bi lahko dobili sredstva od koncesijske dajatve). Najbolj se je razprava vnela ob obravnavi predloga Odloka o prometni ureditvi v občini Logatec. Novi odlok prinaša možnosti časovne omejitve parkiranja oz. plačljivega parkiranja po preteku omejitve. Velik poudarek se daje ureditvi problematike tovornih vozil in avtobusov. Franc Rudolf, SLS, je imel pripombo na določilo 1. odstavka 13. člena (kdaj smejo jezdec uporabljati cesto) in 3. odstavek 14. člena – kdaj smejo kmetje goniti na pašo in s paše oz. premikati čredo med pašnimi površinami. G. Mojškerc, SDS, je povedal, da bi bilo smiselno omejitev

tega določiti le za območje mesta Logatec. Ga. Vanja Uvalič Kosijer, SD, je opozorila, da so svetniki v prejšnjem sklicu sprejemali odlok, v katerem je bila predpisana kazen 200 evrov za rolanje po pločniku. Boris Čičmirko, Koliševka, je dodal, da bi v primeru časovne omejitve parkiranje za lastnike lokalov (npr. na Cankarjevi) morale obstajati dovolilnice. G. Matjaž Kurent, SDS, je opozoril, da predvidene kazni za počivalnike niso skladne z vizijo turističnega razvoja občine. Svetoval je, da se to določilo preoblikuje, dokler se parkirna mesta ne zagotovijo. G. Rafael Cepič, N.SI, je opozoril, da je gonjenje živali na pašo v Rovtah brez uporabe državne ceste nemogoče. Pri obravnavi spremembe in dopolnitve letnega načrta ravnanja s stvarnim premoženjem Občine Logatec za 2012 so g. Borisa Hodnika, LDS, zanimali razlogi za razliko v ceni dveh zemljišč, namenjenih za prodajo. G. Zvonka Moljk z občinske uprave je pojasnila, da gre za zemljišče, ki je pod daljnovodom, ki se ga ne da pozemljiti. Komisija za priznanja je pre-

dlagala, da se za leto 2012 občinska priznanja podelijo gasilskemu društvu Laze-Jakovica, ki letos praznuje 90. obletnico, twirling društvu in orkestru Cantabile. Svetniki so predloge sprejeli soglasno. Ob koncu se je župan predal besedo predstavniku staršev otrok v Rovtah, ki je poudaril, da je civilna iniciativa za ureditev tega vprašanja zbrala širšo podporo svetnikov, predstavnikov društev idr. Izrazil je pričakovanje, da bodo prvi otroci v rovtarski vrtec vpisani v šolskem letu 2013/2014. Župan je poudaril, da bi tudi sam skupaj s svetniki podpisal takšno pobudo za čimprejšnjo ureditev te problematike. Povedal je, da se stvar ureja, v prihodnjem tednu bodo v Rovtah razgrnili projekt izgradnje novega vrtca, gradnja pa se ne more začeti, dokler ni sprejet občinski prostorski načrt. Po zadnjih informacijah se bo to zgodilo kmalu, saj je bilo podano okoljevarstveno soglasje.

mag. Neža Perko

ki so se uspele pridružiti partizanom. Kljub vsem tem prizadevanjem pa je bil domoljubni Tigr, kot rečeno, po vojni dolgo povsem zamolčan, utemeljujoč, da je šlo za teroristično in vohunsko organizacijo. Skratka prevrednotiti je bilo treba prave vrednote: revolucionarno je bilo postavljeno nad nacionalnim. Na domoljubje se je lepila ideologija, ki je temeljila na internacionalizmu; ta se je z berlinskim zidom vred sesul. Tigr pa je vendarle doživel svoje priznanje, najprej s postavitvijo spominske plošče na Nanosu 1994, nato še z Zlatim častnim znakom svobode Republike Slovenije, ki ga je Tigru podelil 12. septembra 1997 predsednik republike. In Slovenci smo se leta 1991 državno osamosvojili; imamo svojo državo, svojo domovino – brez pravega domoljubja. Vse bolj poudarjamo, vse bolj se vzgajamo za multikulturalnost, vse manj nam je blizu domoljubje. »Domoljubje je žal, dandanašnji vse bolj v senci vzgojne praznine, daleč od idealov Tigrovcev, ki jim je bil nacionalni ponos vrlina, vredna tudi najdražje žrtve,« je sklenila gostja svoje razmišljanje o Tigru in domoljubju.

In naš razmislek? – Čeprav nas je na tem ljubem svetu malo, smemo biti ponosni na velika dejanja za naš obstoj? Se smemo navduševati nad svojo domovino, edino, ki jo imamo?

Marcel Štefančič

VRTEC V ROVTAH – KMALU RESNIČNOST?

Malokdo, ki srečuje mlade mamice z otroki, pomisli na starše otrok v Rovtah; ti le nimajo tako mirnega spanca, kot se zdi. Problem varstva v Rovtah se vleče že kar nekaj let. Po sestanku z županom in predstavniki občine Logatec v februarju so se v zvezi z novim vrtcem v Rovtah starši sestali še večkrat. Da je problem postal res zelo velik, kaže tudi dejstvo, da so se starši odločili ustanoviti civilno iniciativo. Problem vrtca je rešljiv le z izgradnjo novega z več oddelki; povpraševanje po varstvu v letu 2012/13 namreč presega vse dosedanje možnosti. V dogovoru z vodstvom OŠ Rovte je sicer zasilna rešitev za eno leto selitev 3. razreda v stavbo Stare šole, a še vedno bo 13 otrok moralo v vrtec v Logatec. Selitev enega oddelka šole potegne za seboj kar nekaj težav, predvsem logistične. Po pogovorih z županom v maju naj bi se v smeri izgradnje novega vrtca intenzivno delalo. Po težavah z iskanjem ustrezne lokacije, pridobitvijo dokumentacije in denarnih sredstev, kaže, da se rešitev bliža. Začetek gradnje ovira le še spreje-

tje občinskega prostorskega plana. Le-ta naj bi bil sprejet v juniju. Gradnja vrtca bi se tako lahko začela najpozneje v začetku leta 2013, lahko pa tudi že jeseni 2012. Civilna iniciativa je županu konec aprila napisala odprto pismo; v njem župana in občinske svetnike poziva, naj ta projekt podprejo z vsemi sredstvi. Na seji občinskega sveta 24. 5. 2012 so pismo tudi prebrali in vsi prisotni so se z njim strinjali. Podpisnikov je bilo veliko - od KS Rovte, vodstev šole, vrtcev, župnije in krajevnih društev. Nova stavba vrtca bo imela tudi širši pomen; uredila in polepšala bo podobo krajevnega jedra, ki je sedaj klavrna. Omeniti je treba res korekten odnos ter pripravljenost župana in sodelavcev na sodelovanje. Tako blizu rešitve naj bi po besedah predstavnikov iniciative še nikoli ne bili. Zato je ne mislijo in je tudi ne bodo spustili iz rok. Vrtec v Rovtah mora biti, kajti to je pogoj, da se bo kraj širil, družine bodo ostajale v kraju in mladi, ki so sedaj še otroci, so prihodnost vsake družbe.

Metka Bogataj

LAZE IN JAKOVICA V ČASU IN PROSTORU

GEOGRAFIJA

Laze in Jakovica sta sosednji vasi v južnem delu občine Logatec, oz. na vzhodnem delu Planinskega polja (dolgo 5 km in okrog 2,5 km široko), ki je občasno poplavljen (presihajoče Planinsko jezero). Jakovica na pobočju Jakovškega griča nas očara s svojo veduto. Na vrhu je **cerkev sv. Mihaela**, pod njo pa manjša **romarska cerkev Marije v Leščevju**. Zgrajena je nad vodnim izvirom. V njej je ostanek freske (okoli l. 1400). Čez Planinsko polje teče reka ponikalnica **Unica**, dolga pribl. 10 km, ki izvira iz Planinske jame, ponikne pa večinoma pod Stenami (pod Lanskim vrhom). Zaradi dolgotrajnih poplav so bili konec 19. st. urejeni požiralniki (»Putickove štirne«) pod vodstvom **Čeha Viljema Puticka** (Viljem Putick (1856-1929), rojenega v vasi Popovki na Moravskem, ki je bil eden od pionirjev sistematičnega raziskovanja in dokumentiranja kraškega podzemlja pri nas.

LEGENDE

Kdo ve, morda so Argonavti tod nesli ladjo na svojih ramenih na poti od Nauporta (Vrhniko) do Jadranskega morja? Je mogoče Jazon z junaki z ladjo Argo veslal preko Planinskega jezera? Obče poznana legenda pravi, da so bratje (menda cigani) Martin, Jakob, Lazar, Grčar in Ivan ustanovili vasi: Martinj hrib, Jakovico, Laze, Grčarevec in Ivanje selo. Druga legenda o izvoru imena vasi Laze pa govori, da naj bi nastalo iz besede laz, to je jasa sredi gozda, kamor naj bi se umaknil roparski vitez

iz gradu Rob pri Planini (na hribu Stari grad). Umaknil naj bi se na drugo stran Planinske doline in tam izsekal in iztrebil gozd (napravil laz). Tam si je postavil hišo, ki je bila bolj podobna trdnjavi kakor gradu.

ZGODOVINA

V jamah pri Lazah so izkopali ostanke prazgodovinske keramike. Ostaline pričajo o prisotnosti človeka tudi v železni dobi. Arheološki viri na področju Laz dokazujejo prisotnost Rimljanov v pozni antiki. O tem priča najdena rimska keramika ter slabo ohranjene ruševine rimskega obrambnega zidu nad cesto Logatec-Laze, ki je bil očitno nadaljevanje utrdbe Vrh Brsta nad Martinj hribom (v sklopu rimske zapore Claustra Alpium Iuliarum - »Rimski limes« okoli l. 300). Domnevno naj bi skozi Laze potekala rimska cesta. Ciglenečki navaja, da je med 4. in 6. st. verjetno tod potekala cesta Siscia-Aquileja (Sisak-Ogledj). čez Unec, Planino, Studeno in naprej proti Vipavski dolini. Tod je verjetno potekal trgovski promet že v mlajši železni dobi. Zgodovina zaselkov okrog Planinskega polja je tesno povezana s Planino kot prometnim, verskim, upravnim in gospodarskim središčem. Zato je treba srednjeveško zgodovino teh krajev tako tudi obravnavati. Živahen tovarniški promet (prenos blaga s pomočjo otovorjenih konj) je trajal vse do prevlade furmanstva (prevoz blaga z večjimi, težjimi vprežnimi vozovi na daljše razdalje). Jakovica se v pisnih virih prvič omenja l. 1324. 30. januarja 1559 so

Turki napadli Laze in Jakovico ter opustošili vasi. Na Steinbergovem zemljevidu cest iz l. 1720 so tudi označene Laze, o Lazah in Jakovici priča tudi vojaški zemljevid slovenskih dežel (nastal med 1763 in 1787). Po proglatitvi Trsta za svobodno pristanišče (1719) in posledično z izgradnjo ustreznih cest (med Logatcem, Lazami ter Planino, kasneje pa še Grčarevec-Planina) v 18. st. in na zač. 19. st. se je v teh krajih razvilo furmanstvo. Planina z okolico postane pomembna furmanska postojanka z možnostjo zaslužka (furmani, forajtarji-pripregarji, žlajfarji-zavirači). S tem v zvezi je cvetela obrt (kovači, kolarji, gostinci, trgovci, itd.) Pomemben pečat Planinski dolini je dajala tudi graščina Haasberg z rodbino Windischgrätz (od l. 1847), ki je imela v lasti okoliške gozdove. S prihodom južne železnice Dunaj-Trst l. 1856 furmanstvo počasi usiha. Leta 1875 se sedež okrajne gosposke preseli iz Planine v Logatec. Po 1. svetovni vojni Laze in Jakovica ostaneta v novonastali SHS (Jugoslaviji), del Planine pa ne. Ti kraji na nek način spet oživijo kot obmejno območje (uradniki, carina, vojska, promet in gospodarske dejavnosti v zvezi s tem, pa tudi kontrabant-tihotapstvo). Na začetku 2. sv. vojne je bila v vasi jugoslovanska vojska, ki je postavila protitankovske ovire ter 8. aprila zminirala most čez Unico. Italijani so odgovorili s topovi z utrdb nad Planino in Grčarevcem. Prebivalci so se umaknili v bližnje jame. Italijani so na veliki petek, 11. aprila 1941, vkorakali v vas.

Foto: Nicolas Sautet

Planinsko polje s številnimi kraškimi pojavi, naravnimi travišči z redkimi rastlinskimi ter živalskimi vrstami.

Med vojno je dosti domačinov sodelovalo v odporu proti okupatorju. Žal so nekateri tudi padli za svobodo (**Franc Nemgar** pri zaključnih bojih za Trst maja 1945, kar je povod pobratimstva med občino Logatec in Repentaborom v Italiji). O tem obdobju veliko piše domačin, partizan prvoborec, **Jože Simšič-Jelen**.

UTRIP VAŠKEGA ŽIVLJA SKOZI ČAS

Večina prebivalstva se je preživljala s kmetijstvom. Pomembno je bilo trgovanje z lesom. Pred 2. sv. vojno so vaščani prodajali les in jajca v Italijo. Poljedelstvo je bilo zaradi poplav slabše razvito. Bolje je bilo z živinorejo, sadjarstvom ter čebelarstvom. Uporabljali so kapnico iz vodnjakov, ob suši pa so se oskrbovali iz izvira pod cerkvijo v Leševju na Jakovici. Ob poplavah so se v službo, šolo, k maši, poroki ali pogrebu v Planino vozili z vaškim čolnom. Svoj čoln so imele močnejše kmetije (Kremenškovi, Lekanovi in Martincovi), žaga in kovačija. Od kmetij je mogočna **Lekanova domačija**, zasnovana verjetno že v 16. st., kulturni spomenik najvišje kategorije, saj gre za enega najbolje ohranjenih in najstarejših primerov notranjskega arhitekturnega stavbnega tipa. Vaški čoln iz Laz je sprejel do sto ljudi. Upravljalo ga je šest veslačev. Jakovski je bil malo manjši. Hkrati so lahko peljali štiri vole, težke po 800 kg. Čolne naj bi izdelovali mojstri z Ljubljanskega barja. Ko je voda odtekla, so ljudje naskrivaj lovili ribe po kotanjah (ribolov je bil dovoljen samo grajskim). RIBE so lovili tudi čez leto, pa celo, ko je bilo jezero zamrznjeno. Lovili so jih s posebnimi tehnikami. Led iz zamrznjenega

jezera so sekali, žagali, ga hranili v posebnih shrambah ter ga uporabljali za ledenice, trgovine in gostilne. Kmetice so prale ob laški žagi. So se pa na vodi in ledu dogajale tudi tragične nesreče. Grof Windischgrätz je imel svoj čoln ter ribiča, ki je lovil ob toku Unice do Lebanove žage. Nazaj ga je vlekel vprežen osliček. Pri grajskih je bilo zaposlenih domačinov. Veljali so za dobre gospodarje in plačnike. Ob nesrečah so pomagali ljudem (odškodnine za škodo divjadi, pomoč po požarih itd.). V novejši dobi so v Lazah v destilarni (od l. 1963) kuhali jelovo olje iz smrečja in storžev. L. 1955 so državni gospodarstveniki hoteli zaježiti poplavno vodo ter narediti akumulacijsko jezero na Planinskem polju. Ostanki merilnih stebrov so vidni še danes. Otroci so hodili v šolo v Planino. L. 1932 je bila slavnostna otvoritev enorazredne šole v Lazah. L. 1963 šola postane podružnica OŠ 8 talcev Logatec, kar je še danes kot štirirazrednica. Najznamenitejša oseba iz Laz je bil gotovo **Ivan Kremenšek** (1860, Laze-1929, Ljubljana). Zbiral in popisoval je narodne pesmi iz svoje okolice. Objavljene so v znameniti Štrekljevi zbirki Slovenske narodne pesmi iz l. 1895. L. 1884 je stopil v konceptno službo pri namestništvu v Gradcu, nekaj časa je služboval pri okrajnem glavarstvu na Ptuj in bil l. 1885 premeščen na Koroško. L. 1889 je postal vladni koncipist. 1898. je postal vladni tajnik pri deželni vladi v Celovcu. 13. septembra 1902 je bil imenovan za okrajnega glavarja v Logatcu. Tam je ostal do 29. 10. 1908, ko je bil imenovan za vladnega svetnika pri deželni vladi v Ljubljani. V času nemškega pritiska je pomagal rojakom. Ker je bil ob

Foto: Nicolas Sautet

Lekanova domačija, kulturni spomenik najvišje kategorije, ki jo novi lastniki trenutno obnavljajo.

zlom Avstro-Ogrske najstarejši slovenski vladni uradnik, je od tedanjega predsednika deželne vlade grofa Attemsa 29. 10. 1918 prevzel vladne posle. Ko je bila Narodna vlada ukinjena, je vodil posle notranjega oddelka pri Deželni vladi za Slovenijo. L. 1922 je bil za svoje zasluge odlikovan z redom Sv. Save III. razreda. L. 1923 je postal načelnik pri Pokrajinski upravi za Slovenijo, l. 1925 pa namestnik velikega župana ljubljanske oblasti ter po smrti Ivana Žolgerja predsednik državne komisije za državnopravni izpit na ljubljanski univerzi. Prav neverjetno je, da ga ne najdemo niti v Enciklopediji Slovenije niti v Slovenskem biografskem leksikonu!

Gvido Komar, vir: Notranjski listi III

Foto: Nicolas Sautet

Cerkev Marije v leševju je nastala z nadzidavanjem kamnitega obroča okrog kala, kar kaže na zelo star izvor.

TURISTIČNO DRUŠTVO LANSKI VRH LAZE

V OBČINI LOGATEC, OB PLANINSKEM POLJU, LEŽITA ZASELKA LAZE IN JAKOVICA. V TEM DELU OBČINE DELUJE TURISTIČNO DRUŠTVO LANSKI VRH S 35. ČLANI, KATEREGA PREDSEDNIK JE OD LETA 2007 G. JANEZ ŠABEC. Z NJIM SMO SI KOT S PRAVIM TURISTIČNIM VODNIKOM, KI SI ZA VSAKEGA OBISKOVALCA VZAME ČAS, OGLEDALI ZANIMIVOSTI TEH KRAJEV. G. ŠABEC NAM JE GOVORIL TUDI O PRETEKLIH IN NAČRTOVANIH AKTIVNOSTIH DRUŠTVA, KRAJIH, KJER DOMUJE, IN TURIZMU V OBČINI.

Zakaj se vaše društvo imenuje Lanski vrh?

Ime Lanski vrh je nastal predvsem zato, ker smo se takrat bodoči člani društva odločili, da izberemo ime, ki bo za te kraje primeren, ki bo te kraje pravilno predstavil. Lanski vrh je del gozda med Lazami in Grčarevcem, zato smo za ime društva izbrali to ime, za žig društva pa smo izbrali medveda, ki ima na glavi jamarsko čelado s svetilko. Ta oblika žiga simbolično ponazarja veliko jam v naši bližnji okolici in tudi prisotnost medveda v okoliških gozdovih. Tu okoli nas je registriranih vsaj 300 podzemnih jam.

Pa se te jame da obiskati?

Precej. Za navadne obiskovalce so morda najbolj primerne Mačkovića, Vranja jama, Skednena jama, pa Logarček – ta je sicer že malo bolj zahtevna. Tudi v okviru letošnjega pohoda po Planinskem polju načrtujemo ogled jame udornice Unške koliševke -a le od zunaj. Tam okoli so zanimivi rovi, narejeni med prvo in drugo svetovno vojno.

Kako bi na kratko predstavili kraje, v katerih društvo domuje?

Krajevna skupnost Laze Jakovica zajema kraja Laze in Jakovica ter zaselek Ravnik. Trenutno v njej živi okoli 400 prebivalcev. Nahajamo se na obrobju Planinskega polja, ki je za marsikoga od nas, vaščanov, življenjskega pomena. V obeh krajih delujejo različna društva, imamo tudi proizvodnjo mlečnih izdelkov Mlekarno Krepko Laze, OŠ Laze, nekaj obrtnikov, nimamo pa več trgovine in gostilne. V Lazah je tudi jamarski kamp, ki ga obiskujejo jamarji iz cele Evrope. Turistično društvo Lanski vrh sodeluje z vsemi društvi v Lazah in skušamo biti povezovalni člen. Zelo aktivno je vodstvo krajevne skupnosti, PGD Laze Jakovica, ki letos praznuje 90 let, imamo pa tudi Vaški muzej in galerijo Laze ge. Nataše Prestor.

Društvo deluje od leta 2001. Predsedovanje ste prevzeli leta 2007. Katere aktivnosti so se vam v spomin najbolj vtisnile?

Naše društvo vsako leto organizira vsaj 8 ali 9 prireditev na področju turizma in kulture. Sredstva zanje ponavadi prosimo na občinskih javnih razpisih. V preteklosti smo tudi uspeli dobiti sredstva Turistične zveze Slovenije. Pripravljamo pa v glavnem predavanja, razstave, pohod po Planinskem polju, letos že petič, likovne kolonije. Tako smo izvedli kar nekaj predavanj, v sodelovanju z društvom Ognjič iz Logatca predavanji Zelišča Planinskega polja in Zelišča v kuhinji, ter druga predavanja, na primer Ljubljana, reka sedmerih imen, predavanje našega sovaščana dr. Franceta Šušteršiča, lansko leto smo v sodelovanju s čebelarškim društvom Borovnica in Logatec izvedli predavanje Vse o medu, naša posebnost so tudi literarni večeri, gostili smo npr. Janeza Škofa. V letu 2011 smo imeli velikonočno razstavo mavrična velika noč, predstavili smo izdelke Mojce Mlakar, naše bivše sovaščanke. Vsako leto imamo razstavo ročnih del, namiznih prtičkov, trenutno je v muzeju razstava gobelinov, letos bomo drugič aktivno sodelovali z go. Natašo Prestor pri likovni koloniji. Letošnje leto smo se na Gregorjevem sejmu predstavljali iz izdelki mlekarnarje Krepko. Del izdelkov Mojce Mlakar smo razstavljali tudi v Pivki – sodelovali smo z njihovim turističnim društvom. Lansko leto smo organizirali izlet v Sutrio, v Italijo, kjer imajo trikrat na leto praznik lesa, sena in novoletni praznik. Mi smo bili na prazniku lesa. Pozabiti ne smem na slikarsko razstavo našega sovaščana Toneta Hasanija. Imamo tudi fotografa, Milana Jerana, ki je imel dve razstavi fotografij Planinskega polja in je tudi avtor fotografij na naši zloženki. Imel je tudi razstavo fotografij s Planinskega polja, za katere si želimo, da bi postale stalna razstava, a za to nimamo primerne prostora. Fotografije je okoli 70. Skušali smo jih tudi razstaviti na občini, vendar so nam dejali, da se v upravnem centru na stene ne

smo obešati ničesar – takšna je menda želja projektanta.

Takšne fotografije so pravzaprav dobrodošla promocija občine. Društvo je ustanovljeno z namenom promocije turizma v vaših krajih. Kako bi opisali turistično ponudbo v teh krajih?

Turistična ponudba v naših krajih je kar velika. Vendar je verjetno ne znamo, ali nočemo tržiti. Planinsko polje se sicer trži samo. Tudi mi kot turistično društvo nimamo želje po masovnem turizmu. Planinsko polje je samo po sebi nekaj posebnega in ga lahko tržimo skozi sprehajalne poti, kolesarske poti, precej je tudi kulturne in naravne dediščine. Mi se trudimo, da bi kraj prikazali z zgibanko, imeli smo tudi 7 do 8 vrst razglednic, ki nam jih je zmanjkalo, letos zato predvidevamo izdelavo novih. Morda bi se dalo storiti še kaj več, vendar smo vsi amaterji. Trenutno sicer predvidevamo, da bi se trije ali štirje člani usposobili za turistične vodnike, sicer zaenkrat občinske.

Kako pa je z naravno in kulturno dediščino?

Planinsko polje ima status mednarodno pomembnega območja za ogroženega kosca (Crex crex) in je v območju Natura 2000 kot edino rastišče travniške morske čebulice v Sloveniji. Od kulturne dediščine velja izpostaviti Lekanovo hišo iz 16. stoletja z ohranjenim poslikanim patroniranim lesenim stropom; ta se trenutno obnavlja, pa cerkev sv. Mihaela, kapelo Marije v Leščevju, ki je zgrajena na vodnem zajetju; nekateri verjamejo, da je ta voda zdravilna. V Lazah imamo tudi Štekljev spodmol, tj. mali naravni most kot v Škocjanu, cel kup jam, od katerih je še najbolj zanimiva Skednena jama, pa Putikovi štirni, imenovani po znanem češkem krasoslovcu, na steni nad njima je tudi tabla, ki mu je posvečena, smo pa leta 2005 tudi obiskali njegovo rojstno vas, Pupovke; cel avtobus nas je šlo in smo tam postavili obeležje; vse se je odvijalo v sodelovanju s češkim veleposlaništvom.

To je organizirala ga. Minka Matičič, moja predhodnica.

Torej možnosti za obisk so. – Ga je veliko? Katerih turistov je v teh krajih največ?

Ja, obiska je veliko. Največ je sicer pohodniškega turizma, pa ribiškega turizma, od katerega Laze skoraj nimamo nič. Sem hodijo ribiči na reko Unico, in sicer v glavnem na muharjenje. Tudi karte niso poceni, mislim, da je ribiška dnevna karta okoli 100 evrov.

Vaše društvo vsako leto organizira pohod po Planinskem polju. Koliko ljudi se ponavadi udeleži tega pohoda?

Ko smo začeli pred petimi leti, smo bili zelo veseli z 80 pohodniki, nato jih je prišlo 115, tretje leto 220, obisk torej raste. Lansko leto nas je malce dražilo vreme, a smo pohod kljub temu izpeljali, bilo nas je 120. Je pa vsako leto druga smer pohoda. Najbolj privlačen je bil z Laz do Planine preko kamnoloma skozi Planinsko jamo. Vsakokrat skušamo zraven povedati nekaj novega.

Kaj pa kulturni dogodki, ki jih društvo organizira? Je zanimanje zanje veliko?

Ja, zanimanje je veliko. Mi v glavnem oglašujemo dogodke v Logatcu in moram priznati, da so dogodki kar dobro obiskani. Na predavanju z zelišči je bila polna dvorana, v kateri se vodi evidenca obiskov in vtisov z razstav. Malo manj jih je bilo morda na predavanju o među, razstave ročnih del pa so sploh odlično obiskane. V muzeju ima ga. Nataša Prestor knjigo obiskov, v kateri se vodi evidenca obiskov.

Kako se lotevate promocije vaših dogodkov?

Naš ustaljeni način je ustno, torej »od vrat do vrat«. Poslužujemo se tudi občinske spletne strani, pa Logaških novic, Notranjsko-Kraških novic in Radia 94.

Menite, da bi občina potrebovala strategijo razvoja turizma?

Gotovo. Sicer ne vem, kaj bi bilo dobro. Prebrali smo vse mogoče, tudi to, da bi nekatera društva rada ustanovila TIC, vendar nisem prepričan, da je to tisto, kar potrebujemo. Mislim, da mora najprej občina sama pri sebi razčistiti, kaj bi rada naredila s turizmom. Tudi Logatec ima kar precej potenciala. Danes turist, ki se v Logatcu ustavi, tam ne

more kupiti niti ene razglednice iz občine. Društva ne moremo narediti čudežev; vsak zase verjetno že poskuša narediti najboljše, vendar bi se tega bilo treba lotiti bolj resno. Mislim pa, da v TIC nimamo kaj dati.

Za nastanek celovite turistične ponudbe je potrebno sodelovanje turističnih društev v občini. Kakšne so vaše izkušnje na tem področju?

Ja, mi bi se radi povezali, tudi z Logatcem. V Logatcu je nekdaj potekala akcija Moja dežela, lepa in gostoljubna. To je bilo pod

okriljem Turističnega društva Logatec. Vsaka krajevna skupnost je lahko predlagala najbolj urejene hiše. Lansko leto smo vse pripravili, pa je potem celoten projekt padel v vodo. Če se nečesa lotiš, moraš to narediti. Tudi ljudje niso zadovoljni, da tega projekta ni več. Takšni projekti se mi zdijo dober primer povezovanja društev v občini. Drugače pa se družimo tudi z drugimi - kulturnimi - društvi. Vendar bi to sodelovanje lahko bilo boljše.

mag. Neža Perko

Foto: Nicolas Sautet

Janez Šabec kot predsednik Turističnega društva Lanski vrh aktivno skrbi za turistično promocijo tega dela logaške občine.

TURIZEM NA KMETIJAH V NAŠI OBČINI

DOHODEK IZ PRIMARNIH DEJAVNOSTI NA NASIH KMETIJAH SE ZE NEKAJ CASA IZ LETA V LETO ZMANJSUJE IN TUDI NI OBETOV, DA BI SE POLOZAJ PRIMARNE KMETIJSKE PROIZVODNJE V PRIHODNIH LETIH IZBOLJSAL.

Kmetje so primorani iskati oz. ustvarjati dodatni dohodek za uspešno poslovanje na kmetijah. Ena od rešitev je povečevanje obstoječe vrste proizvodnje in hkrati trud za zniževanje stroškov, druga rešitev pa je lahko uvedba katere od dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Vsaka sprememba na kmetijskem gospodarstvu zahteva dober premislek, načrtovanje in dosledno sledenje zastavljenemu cilju. Vsaka nova dejavnost na kmetiji zahteva angažiranje vseh družinskih članov, organizacijske spremembe in seveda tudi finančna vlaganja. Zato je pomembno, da se sprememb lotimo postopoma. Zelo pomembne so izkušnje družinskih članov, njihove sposobnosti, interesi, znanja in spretnosti. Če pa ima kmetija to prednost, da leži v lepi, neokrnjeni naravi, dokaj na samem, a ima hkrati tudi ugodne prometne povezave, je ena od možnosti razvoj turizma na kmetiji. Seveda so potrebni tudi drugi pogoji, saj je delo z gosti in hrano zelo zahtevna dejavnost. Kmetija, ki se želi ukvarjati s turistično dejavnostjo mora biti urejena, privlačna, zagotavljati mora dovolj surovin za ponudbo domače hrane in pijače. Pomembno je tudi, da ima dovolj delovnih moči, kajti za turizem naj bi se odločili vsi družinski člani. Ta dejavnost namreč precej spremeni način življenja in dela na kmetiji, saj je glavnina te dejavnosti osredotočena na konce tedna in zahteva precej spretnosti pri organizaciji dela in prostega časa. Vsaki turistični kmetiji dajejo dušo njeni družinski člani. Pomembno je, kdo sprejema goste in kako. Ukvarjanje s turizmom je zahtevna dejavnost in ljudje, ki se ukvarjajo s tem, morajo biti spretni in pozorni. Pomemben je prvi vtis, popravnega izpita ni.... Že dolgo pa turizem na kmetiji ne pomeni samo dobre hrane in pijače, pomembno je doživetje, celotna podoba kmetije. Vsaka kmetija bi morala imeti neko svojo značilnost, posebnost. Hkrati pa je zaželeno, da se turistične kmetije v sosesčini dopolnjujejo, da sodelujejo med seboj. Še vedno velja, da je kupec oz. gost kralj in treba se je truditi izpolniti pričakovanja gostov in kdaj pa kdaj poskrbeti tudi za kakšno presenečenje, prijetno seveda. Projekt Qualitool v okviru Vseživljenjskega učenja, v katerem so sodelovali partnerji iz nekaterih evropskih držav, je pokazal zanimive rezultate pri proučevanju mnenj in pričakovanj potrošnikov v zvezi s kvaliteto turistične ponudbe na podeželju. Še vedno so gostje opozarjali na pomanjkljivosti glede urejenosti kmetij in higiene pri ponudbi hrane in pijače ter bivanja na nekaterih kmetijah. Za prvi vtis je najpomembnejše, da stanje ustreza ponudbi, ki jo oglašujemo, pomembna je tudi dobra vzdrževanost objektov in opreme, najpomembnejši pa je prijazen sprejem. Odločitev za obisk določene lokacije (kmetije) je odvisna od kategorije, mnenj in priporočil drugih in privlačne lokacije. Poleg tega so pomembne zanesljive informacije o cenah, ponudba značilnih lokalnih jedi, gostoljubnost in ne nazadnje lepi vtisi.

V občini Logatec imamo registrirani dve kmetiji z nastanitvijo: **Žigonovi iz Grčarevca** ponujajo različne možnosti nastanitve (sobe, apartmaji), prenočišča z zajtrkom in polpenziona. Kmetija je zanimiva predvsem za goste, ki si želijo raziskovanja okolice (Plainskega polja), ribiče in seveda za tiste, ki cenijo dobro domačo hrano in dobro postrežbo. Dosegajo najvišjo kategorijo nastanitve – štiri jabolka. **Erjavčevi s Petkovca** ponujajo najem apartmaja za dve osebi, prav tako za ljubitelje narave, kolesarje, planince.

Z izletniškim turizmom se v naši občini uradno ukvarjajo štiri kme-

tije. **Kmetija odprtih vrat »Kisovc« s Petkovca** ponuja poleg drugih tudi regionalne posebnosti kot so koline, štruklji, žganci, obara, klobase, salame. Pripravljajo pogostitve za skupine, zaključene družbe (družinska slavlja, poročna slavlja ipd). Imajo tudi igrišče za otroke. **Kmetija odprtih vrat »Tumle« iz logaških Žibrš** prav tako ponuja domačo hrano, slovi zlasti po dobri ocirkovi potoci. Vsako jesen vabijo tudi na »krompirjevo nedeljo«. Ob obisku te kmetije se vam ponuja lep razgled na okoliško pokrajino. **Kmetija odprtih vrat »Šinkovc« z Medvedjega brda** poleg čudovitega razgleda in možnosti pohodništva, kolesarjenja, otroškega igrišča, ponuja dobro hrano, zlasti suhomesnate izdelke, štruklje, žlikrofe in klasična kmečka kosila. **Kmetija odprtih vrat »Urbanovc« z Ravnika nad Hotedrščico** ponuja stik z več vrstami domačih živali, otroško igrišče, spanje na senu, domačo hrano, zlasti pa koline in suhomesnate izdelke, jedi z žara, štruklje, špehovko. Seveda se je tudi na naših kmetijah turizem začel razvijati zaradi želje oz. potrebe po dodatnem prihodku na kmetiji. Ker pa je to zelo zahtevna dejavnost, saj gre za delo z ljudmi in njihovo prehrano, se je treba te dejavnosti lotiti z vso resnostjo in odgovornostjo. A s trudom, vztrajnostjo in nenehnim izboljševanjem in širjenjem ponudbe je tudi uspeh zagotovljen.

*Tako se svojih začetnih težav in nadaljnjih uspehov spominjajo **Urbanovcovi z Ravnika**: »Začetki turistične dejavnosti na naši kmetiji segajo v leto 1994, ko smo tudi s pomočjo kmetijske svetovalne službe začeli razmišljati o turizmu, kot možnemu viru dodatnega dohodka na kmetiji. V tem času se je zgodilo veliko lepih in tudi nepredvidljivih dogodkov, pridobivali smo izkušnje, veliko smo se naučili od gostov samih. Zdaj, po toliko letih, lahko rečemo, da uživamo v tej dejavnosti, zlasti ko vidimo okoli sebe zadovoljne goste, ki se vedno znova vračajo na našo kmetijo. Nekateri os postali že pravi prijatelji. Zelo dragoceni gostje so otroci, saj je neprecenljivo opazovati njihovo navdušenje ob stikih z domačimi živalmi. Vsekakor »naše zgodbe o uspehu« ne bi bilo, če ne bi pri tem sodelovala vsa družina. Ves čas se trudimo in iščemo nove ideje, kako zadovoljiti pričakovanja gostov, želimo zlasti da pri nas dobijo občutek domačnosti in dobrodošlosti. Prepričani smo, da smo se pravilno odločili - da je turizem na naši kmetiji pomemben za ohranitev kmetije kot celote, delamo z veseljem in upamo, da dobro, a o tem naj sodijo naši gostje. Bralcem Logaških novic se zahvaljujemo za obisk na naši kmetiji, za lepe skupaj preživete trenutke in jim sporočamo, da so pri nas vedno dobrodošli.«*

Melanija in Ivan Nagode

*Pri **Šinkovčevih z Medvedjega brda** pa so svoje razmišljanje strnili takole: »Naša kmetija prav v teh dneh praznuje 19-letnico ukvarjanja s turistično dejavnostjo. Ko danes gledamo nazaj, vidimo, kako smo bili v začetku vsi domači »prav prisrčno zmedeni«, kot pravi neka pesem. Kasneje smo s turizmom rasli tudi sami - z dobrimi in slabimi izkušnjami. Spomnim se prvih dveh gostov, iz Gornjega Logatca, ki sta prišla, da poizkusita domač narezek, in kot sta mi kasneje povedala, da le ni in ni hotelo biti narezka, saj sem potrebovala kar nekaj časa, da sem ga kolikor toliko zgledno oblikovala. Danes lahko rečem, da turistična kmetija, kot je naša, goste privablja s svojo edinstvenostjo - ni gostilna, pač pa »butik«, kjer kar ponudimo, pridelamo doma in ponudimo toliko, kolikor smo sposobni pripraviti sami. Pri delu sodeluje cela družina, pa čeprav je včasih težko uskladiti urnike, ker se*

otroci še šolajo. Kljub obilici dela se mora gospodinja pokazati gostom, pa čeprav v predpasniku, saj je turistična kmetija kraj, kjer gostje želijo poleg hrane in pijače začutiti domačnost in toplino kmetije. Za le-to poskrbijo tudi naše domače živali, s katerimi se gostje radi pozabavajo. Turistična dejavnost na naši kmetiji pomeni način življenja, je vir dohodka in hkrati vir zadovoljstva, saj nam je veselje ustreči gostom. Naj se vsem našim obiskovalcem zahvalimo za obisk in jih ponovno vabimo v naše kraje, naj uživajo v prelepi naravi in naši kulinarični ponudbi.«

Vilma in Jože Brenčič

Možnost dodatnega zaslužka in ohranjanje dediščine podeželja

V zadnjih letih postaja počitnikovanje na podeželju vse bolj zanimivo. Po eni strani je to zato, ker je to cenejša alternativa dragim počitnicam v tujini, po drugi so sedaj dopustniške 'modne' smernice usmerjene v aktivne počitnice, po tretji pa tudi zato, ker je ponudba postala bolj pestra in kakovostna. Vse več ljudi prihaja do spoznanja, da je tudi v Sloveniji veliko možnosti za preživljanje dopusta. Tudi dejstvo, da s tem denar ostane v Sloveniji in s tem pomagamo lastnemu gospodarstvu, katerega vse pomembnejši člen je tudi turizem, ni zanemarljivo. Za ljudi, ki želijo biti v stiku z naravo, je odlična možnost preživljanja počitnic ali nekajdnevnih oddihov tudi na slovenskih kmetijah. Lahko pa si omislite nedeljski izlet in se okrepčate bodisi na izletniški kmetiji, vinotoču, osmici, ali hribolazci, v planšariji.

Razvoj turizma na kmetijah

Neugodni pogoji za kmetovanje v Sloveniji ter razmere na trgu kmetom pogosto ne zagotavljajo primernega dohodka iz osnovne kmetijske dejavnosti, zato iščejo nove možnosti za zaslužek in zaposlitev. Med njimi je tudi v razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, kjer oplemenitijo svoje znanje in delo. Pomembno vlogo pri tem imajo ženske, ki so pogosto pobudnice razvoja novih dejavnosti, pa tudi nosilke razvoja le-teh. Z dopolnilnimi dejavnostmi zagotavljajo dodatni dohodek, bogatijo ponudbo podeželja in ohranjajo kulturno, etnološko, naravno in kulinarično dediščino. Posebno mesto pri tem ima turizem na kmetijah. Turizem na kmetijah obstaja v različnih oblikah. Najbolj pogosta oblika je izletniška kmetija, kjer lahko obiskovalci jedo domačo hrano, bodisi kuhano ali v obliki malic in narezkov. Takih kmetij je v Sloveniji po podatkih registra dopolnilnih dejavnosti iz leta 2011 412. Na vinorodnih območjih Slovenije so razširjeni vinotoči, ki jih je bilo konec leta 2011 123. Najbolj celovito ponudbo ponujajo kmetije z nastanitvijo in gostinstvom, ki jih imamo v Sloveniji 371. Kakovost in pestrost ponudbe na kmetijah označujejo table z jabolki.

KAJ LAHKO PRIČAKUJETE NA KMETIJI GLEDE NA ŠTEVILO JABOLK?

1 jabolko	preprosto opremljene sobe s skupno kopalnico in WC
2 jabolki	dobra ponudba kmetije, preprosto opremljene sobe (najmanj polovica jih ima lastno kopalnico in WC)
3 jabolka	zelo dobra ponudba kmetije, dobro opremljene sobe zvečina z lastno kopalnico in WC)
4 jabolka	Ponuja zanimivo in aktivno preživljanje počitnic tudi takrat, ko pridejo otroci na kmetijo brez spremstva staršev, najpogosteje s svojimi vzgojitelji. Nekatere kmetije varstvo in pester program aktivnosti v celoti zagotovijo same. Programi bivanja na kmetiji vključujejo spoznavanje narave in dela na kmetiji ter animirano igro pod skrbnim vodstvom vzgojiteljev ali drugih strokovno usposobljenih oseb.

Specializirana ponudba turističnih kmetij z nastanitvijo

V zadnjih letih so nekatere turistične kmetije nadgradile svojo ponudbo. Te imajo posebne znake (od leve): ekološka, ponudba za zdravo življenje, družinam z otroki prijazna kmetija, otrokom brez spremstva staršev prijazna turistična kmetija, kolesarjem prijazna turistična kmetija, vinogradniška in invalidom prijazna turistična kmetija.

Pri kmetijah z nastanitvijo je prišlo v zadnjem desetletju do dinamičnega razvoja, saj so se posamezne kmetije usmerile v specializirano ponudbo za posamezne ciljne skupine. Najbolj razširjene so vinogradniške in ekološke turistične kmetije, poleg njih pa še kmetije s ponudbo za zdravo življenje, družinam z otroki prijazne kmetije, kolesarjem prijazne kmetije, invalidom prijazne kmetije. Na posameznih kmetijah so se prilagodili ponudbo ljubiteljem konj in jahanja, nekatere kmetije pa sprejemajo tudi otroke brez spremstva staršev. Na posameznih kmetijah imajo tudi prostore za kampiranje. Posebna ponudba na podeželju v povezavi s kmetijami so še osmice in planšarije. Na osmicah lahko vinogradniki dvakrat na leto po deset dni na domu prodajajo svoje vino in druge doma pridelane alkoholne in brezalkoholne pijače, hladne narezke in doma pečen kruh, krajevno značilne enolončnice in sladice... Na planšarijah, ki jih imajo posamezne kmetije, ali pogosteje več kmetij skupaj (pašna skupnost) lahko v sezoni v hribih kupujete mleko in mlečne izdelke.

Mojca Vavken
svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti
Marjan Papež

Kakovost ponudbe na turistični kmetiji označujejo jabolka. Najboljše kmetije so označene s štirimi jabolki.

5. POHOD PO PLANINSKEM POLJU

POHOD PO PLANINSKEM POLJU, KI JE BIL LETOS ŽE PETIČ ORGANIZIRAN, BI LAHKO BIL DEL STALNE TURISTIČNE PONUDBE LOGAŠKE OBČINE.

Turistično društvo Lanski vrh Laze je v soboto, 19. 5. letos privabilo okrog 130 pohodnikov, ki so se najprej ustavili v Vaškem muzeju in galeriji Laze. Tam so si ogledali razstavo gobelinov domačinke Marice Simšič, potem pa se odpravili po obrobju Planinskega polja ob Unici vse do razvalin gradu Hasberg. Milavec Andrej je pohodnikom nanizal precej podrobnosti o Rapalski meji, ki je potekala tam blizu, pa seveda tudi o usodi gradu, ki je, kot kaže, dokončno zapisan propadu. Sledil je vzpon do udorne jame Unške Koliševke, ki se nahaja višje v gozdu nad Planino. O tej udornici, ki ima prepadne stene visoke okoli 100 metrov in je prepredena s podzemnimi hodniki in bunkerji, ki so jih naredili Italijani med vojnama, je spregovoril Niko Verbič. Potem pa samo še navzdol do Planine in z avtobusom pred šolo Laze, kjer so prizadevni člani PGD Laze Jakovica že pripravili dobrote z žara.

Foto: Brane Pevec

Grad Hasberg je dolgo časa veljal za eno najbolj reprezentativnih grajskih stavb na Slovenskem s čudovitim parkom, katerega ostanki so vidni še dandanes.

Brane Pevec

DA BI ODSTRILI PODOBO LOGATCA

TURISTICNI OPTIMIZEM KLJUB REVNI BISAGI

Zbrani na občnem zboru sredi aprila – tudi ob prisotnosti podžupanje in podžupana, so ugotavljali, da je od lanskega junija Turističnemu društvu Logatec, ki je z novim predsednikom ponovno zajelo sapo, uspela predvsem preureditev statuta skladno z zakonskimi predpisi in prijava na razpis Leader (evropska sredstva) za pridobitev prostorov, ki so namenjeni Turističnemu informacijskemu centru (TIC), v stavbi nekdanje SDK (Dolšajnova hiša). Očitno pa je živahneje steklo delo letos. Začelo se je s februarjskim srečanjem smučarskih starodobnikov pod Sekirico; tekmovalo je kar 51 smučarjev z zanimivo starodobno opremo. Dalje se je društvo udeležilo Gegerjevega sejma in ob tej priložnosti organiziralo tudi pohod v Žibrše po Grajski poti; med 34 pohodniki je bilo poleg domačinov tudi več pohodnikov od drugod. Od maja do septembra bo steklo ocenjevanje najlepše urejenih zunanjščin stavb in njihove

okolice v okviru ustaljene akcije (ki jo je lani društvo »preskočilo«) Moja dežela – lepa in gostoljubna. Razglasitev dosežkov bo v poznem poletju na sklepnem prireditvi. Društvo se prijavlja tudi na občinski razpis za ureditev poti krog Sekirice; krožna pot bo opremljena s počivališčnimi klopami in s smetnjaki za odpadke. Do konca junija namerava društvo tudi s prostovoljnim delom članstva urediti prostore TIC za sprejem in usmerjanje turistov, za prodajo spominkov ... V društvu se sicer ponujajo tudi možnosti za delovanje različnih sekcij: za starodobno smučanje, za domoznanstvo, pohodništvo, kolesarjenje in še kaj. V sproščnem pogovoru je bilo slišati kar več zanimivih zamisli. Prvi namig je veljal pritegnitvi gostinstva in podjetij, ki so neposredno ali posredno povezana s turizmom, drugi namig je bil namenjen pripravi zloženke o dejavnostih, ki bi naglašale povezovanje turističnega društva s kolesarji, planinci, z Društvom

upokojencev ... Tretji namig naj bi veljal prek društva občinski oblasti, ki bi naj vendarle poskrbela, da bi urbanistična podoba Logatca prišla iz anonimnosti, namreč s tablami, ki bi prihajajočim v Logatec kazale smeri, ne le proti Upravnemu centru, temveč tudi proti TIC-u, proti policiji, proti šolam, proti vrtcem, proti Vzgojnemu domu, proti cerkvam, proti gradu, proti pokopališčem, proti domovom starejših ... Označbe ulic bi morale stati vsaj od takrat, ko je bil Logatec razglašen za mesto. Dokler se to ne bo zgodilo, bo Logatec svojevrsten blodnjak, ne le za popotnike skozi Logatec, ampak celo za domačine. No, do mojih ušes se je pritihtapilo besedovanje, da letošnji občinski proračun načrtuje denar za usmerjevalne in ulične table. Da se bo le zgodilo in bomo tako odstrili urbanistično podobo Logatca.

Marcel Štefancič

PLANINSKI POHOD PO LOGATCU NA TEMO »VODE«

Foto: Marinka Petkovšek

2. Planinskega pohoda po Logatcu, ki ga je organiziralo PD Logatec, na zadnjo nedeljo v mesecu maju 2012, se je udeležilo okrog 100 pohodnikov in planincev. Pod vodstvom vodnika Jerneja Rusa, ki nam je med pohodom opisoval znamenitosti, smo po 9. uri odšli z zbirnega mesta izpred TUŠ-a na Brusovo dvorišče in si ogledali »štirno« - kamniti vodnjak iz leta 1883. Oblikovan je kot večji steber s šesterokotnim tlorisom, zidan iz štirih vrst kamnitih kvadrov. Podstavek je oblikovan z vzporednimi vklesanimi črtami, vrh pa s kamnitim zidcem. Na sprednji strani je vzdana pokončna plošča, ki ima profilirano poglobljeno nišo in je na sredi okrašena z rozeto, v kateri je nameščena pipa. Potem smo prečkali cesto ter šli čez Naklo in po gozdnih poteh čez Laze in po krajšem postanku prišli v Reško dolino. Do izvira potoka Reka v Žibršah nismo šli zaradi težko dostopnega terena za veliko skupino ljudi. Pohod smo nadaljevali po dolinski cesti, najprej makadamski in nato asfaltni ter prišli do vodne pregrade pri Smolevcu, ki varuje Logatec pred poplavami. Dalje smo šli po gozdni poti v hrib in se spustili v Dednik do Erikovega ribnika /574 m/, ki je tudi eden od pritokov potoka Reka. Po daljšem postanku za malico smo po stezi čez hrib prišli v Gorenji Logatec. Prečkali smo glavno cesto in hodili ob Lokvi pod Sekirico /545 m/ /manjše jezero/, ki je ob potoku Logaščica, katera teče po Logaškem polju in zbira vode iz zahodne, dolomitne okolice polja. Nastane pa z združitvijo vodotokov Reka in Črni potok. Kmalu smo se ustavili pri stari lipi /spodnja postaja vlečnice -Sekirica/. Lipa je votla in vezana z železnim drogom. Pred 10. leti je stalo na njej sakralno znamenje. Visoka je bila približno 20 metrov in v višini 1,5 metra od tal je bil njen obseg 4 metre. Pot nas je nato peljala na Brod do Logaščice. Pri mostu ob hiši stoji kapelica, ki je bila zgrajena leta 1740 in je služila za oltar pri procesijah. Zdajšnja je nastala leta 1929

in je delo Plečnikovega učenca Cirila Oblaka. Spodnji del je načrtovan kot kamnit vodnjak; nanj je s treh strani vpet ločno oblikovan osrednji del. V treh nišah osrednjega nastavka so na zlatem ozadju reliefne plastike. Širša okrogla ploskev še danes predstavlja oltarni del pred vsako podobo. V svoji izvirni obliki predstavlja ikonografsko tematiko. Dalje smo ob Logaščici prišli do večjega mosta, nedaleč od čistilne naprave, od kjer smo v bližini videli nekdanji objekt za oskrbo železnice z vodo. Ko je leta 1857 stekla železniška povezava med Dunajem in Trstom, je bila zgrajena postaja, kjer so dopolnjevali zalogo vode parnim lokomotivam. Vodo so črpali kar iz Logaščice, iz poglobljenega dela potoka, ki ga ljudje imenujejo »Trumba« in je služil kot kopališče. Nad »trumbo« je bila zgrajena zidana stavba »Pupenhaus« - z vgrajenimi parnimi črpalkami, ki so dvigovale vodo. Voda je nato po cevovodu tekla do železniške postaje. Danes ne služi več svojemu namenu /ni pa pod spomeniškim varstvom/. Dalje smo prišli nad kraj, kjer ponikne Logaščica v Jačko, ki je sredi naselja Logatec. Kljub melioracijam v preteklosti je najbolj izpostavljeno kraškimi poplavami. Sredi naselja v ponoru Jačka izginja v podzemlje. Sprva teče v plitvi strugi po dnu Logaškega polja, potem pa se okrog 300 m pred ponorom spusti v 20 metrov globoko dolino Jačka. Ob nizki in srednji vodi ponori odvajajo vso vodo, ko pa se kraško podzemlje po dolgem deževju napolni, začne voda zastajati. Večje poplave so bile oktobra 1935, avgusta 1963, septembra 1965, januarja 1979, jeseni 2009. Logaščica odteka v zahodne izvire Ljubljance pri Močilniku na Vrhniku. Sredi popoldneva smo v dokaj sončnem in toplem vremenu zaključili poučni pohod na izhodišču poti ob spremstvu redarjev, ki so skrbeli za varnost pohodnikov.

Marinka Petkovšek

Foto: Marinka Petkovšek

Foto: Marinka Petkovšek

TURISTIČNA PONUDBA LOGATCA

Občina Logatec s svojo strateško lego in bogato zgodovino predstavlja odlično odskočno desko za razvoj in razcvet turizma, tako v občini kot v širši regiji. Le pol ure oddaljen od glavnega mesta in slabo uro od obale Logatec privablja tako dnevne goste kot počitnikarje, veliko možnosti pa ponuja tudi za t. i. tranzitne goste. In kaj lahko Logatec tako enim kot drugim ponudi? V času vračanja k naravi in njenim danostim se je tudi na področju turizma treba najprej ozreti v naravo, ki vabi s svojimi brezmejnimi možnostmi in čari. Kar več kot 60 odstotkov površine občine pokrivajo gozdovi, ki so vir številnih sprehajalnih in kolesarskih poti. Slednjih je kar nekaj že označenih. Logatec je znan po mrzlih zimah in če je zima radodarna s snegom, vse svoje potenciale pokaže **Sekirica, hrib sredi mesta s štirimi smučarskimi skakalnicami**, ki je odlična rekreacijska točka. Poleti za tek, sprehode, padalstvo, pozimi za smučarske skoke, sankanje, smučanje, tek na smučeh in celo drsanje na ledu, če se temperature spustijo že zares nizko. Logatec se ponaša tudi s številnimi naravnimi posebnostmi, kot so reka Unica, Erikov ribnik, Planinsko polje in Logaška jama. Turistično ponudbo občine bogatijo pomembne kulturno zgodovinske posebnosti. Ena od njih obiskovalce, ki v Logatec pridejo po stari cesti, pozdravi že ob samem prihodu - **Napoleonov drevored**. Je eden najdaljših in najbolj znanih obcestnih drevoredov v Sloveniji. Dolg je 1900m, sestavlja pa ga okrog 300 dreves vrste lipovec in lipa. Po ustnem izročilu naj bi ga zasadili okrog leta 1810 in sicer v spomin na poroko med Napoleonom Bonapartejem in Marijo Luizo, hčerjo avstrijskega cesarja Franca II, zato je drevored včasih nosil Luizino ime, kasneje pa se je uveljavilo ime Napoleonov drevored.

Foto: Nicolas Sautet

Posebnost naselja Čevica je monumentalni vodnjak s konca 19. stoletja, imenovan **Tollazzijeva štirna ali Čevski vodnjak**. Ob njem vsako leto poteka prireditve Večer pri vodnjaku. Ena od arhitekturnih znamenitosti Hotedršice so Zemljanke - kašče, sezidane iz kamna, vkopane v zemljo na vzhodnem robu Hotedršice. Še danes v njih shranjujejo poljske pridelke, ki skozi vse leto enakomerno ohranjajo temperaturo in vlago. V Logatcu lahko vidite enega glavnih mejnikov rapalske meje. Stoji na skali tik ob cesti približno kilometer od križišča na Kalcah, kjer lahko izberete pot proti Hrušici. Vmesni mejniki so še vedno vidni tudi na območju Hotedršice. Tam, na nekdanjem mejnem prehodu, še stoji tudi utrjena obmejna stražarnica. Z Rapalsko pogodbo, ki sta jo 12. novembra 1920 v Rapallu podpisali Kraljevina SHS in Kraljevina Italija, je bila določena meja med državama. Pomembna zgodovinska znamenitost Logatca

je edini primer rekonstruirane utrdbe rimskega obrambnega sistema v Sloveniji na **Lanišču na Hrušici**. Svoj čar mestu pa daje tudi **grad v središču mesta s čudovitim grajskim parkom**. Za piko na i turistični ponudbi poskrbijo tradicionalne prireditve, ki domačinom in obiskovalcem na hudomušen način predstavijo šege in navade, kulturno ustvarjanje, pogled na naravo, mlade, šport, zabavo in še marsikaj. Najbolj obiskana prireditve v Logatcu je **Gregorjev sejem**, ki na ulice privabi med 12.000 in 15.000 obiskovalcev. Poteka na soboto, najbližjo 12. marcu. Poleg sejmskih stojnic s semeni, zelenjem, suho robo in ostalimi izdelki, dogajanja popestrijo številne razstave in degustacije. Istočasno potekajo kulturne prireditve in nastopi gostujočih glasbenih skupin. Druga najbolj obiskana prireditve v občini je **Kmečki praznik na Medvedjem Brdu**, ki v organizaciji turističnega društva Medvedje Brdo in Rovtarske Žibrše ter Kulturno športnega društva Trate poteka vsako prvo nedeljo v avgustu. Na prireditvi se tekmovalci ob spremljavi glasbenih skupin in društev pomerijo v različnih kmečkih opravilih. Med prireditvami, ki so vse dobro obiskane, velja izpostaviti še Kresno nedeljo v Hotedršici, Večer pri Vodnjaku, aprilsko srečanje motoristov ter Poletje v Rovtah. Seveda pa ni turizma brez dobre gostinske in nastanitvene ponudbe. V Logatcu te ne manjka. Gostilne s prenočišči, turistične kmetije in zasebniki, ki oddajajo prenočišča ali apartmaje, zadovoljijo še tako zahtevnega gosta. Da turizem živi in se razvija, je potreben **celostni pristop k razvoju in negovanju panoge**. Management razvoja turizma neke turistične destinacije pa lahko najučinkoviteje

Foto: Nicolas Sautet

Foto: Nicolas Sautet

izvaja za to usposobljena lokalna turistična organizacija (LTO), ki mora razvijati turizem odgovorno in strateško, je prepričana gospa Renata Gutnik, višja svetovalka za turizem, dediščino in kulturo na Občini Logatec. V Logatcu take organizacije (še) nimamo, zato Občina skladno s svojim Statutom pomaga tej panogi preko določil področne zakonodaje s sofinanciranjem različnih projektov, med katerimi so tudi turistični projekti društev in drugih pravnih oseb, ki se prijavljajo na razpisana proračunska sredstva. Skupaj s 16.000 EUR, namenjenimi razpisu, je v proračunu občine za različne turistične dejavnosti v letu 2012 predvidenih nekaj več kot 157.000 evrov. In da je eden izmed segmentov turizma namreč promocija, lažji, predvsem pa cenejši, se tudi Logatec povezuje s sosednjimi občinami. Gospa Rupnik pojasnjuje, da je, glede na položaj v statistični regiji Osrednja Slovenija, občina Logatec vključena v Regionalno destinacijsko organizacijo (RDO) Osrednja Slovenija, ki združuje 26 občin. Zaradi geografske lege se Logatec tesneje povezuje z občinama jugozahodnega dela Osrednje Slovenske regije, ki tvorijo zaledje Ljubljanskega barja, združuje pa občine Logatec, Vrhnika, Borovnica, Log Dragomer, Brezovica, Horjul, Dobrova-Polhov Gradec in Ig. V zaključni fazi priprave je regijski zemljevid, na katerem bodo označene tudi določene posebnosti Logatca, septembra pa naj bi izšel tudi promocijski video. V lanskem letu je RDO, poleg drugih aktivnosti, pripravila tudi brošuro Zelene zgodbe regije, v katero je seveda vključen tudi Logatec. Občina sodeluje tudi z drugimi akterji promocije slovenskega turizma. Tako je Logatec predstavljen znotraj publikacije Skrivnostni Kras in kraške jame

Slovenije ter na nacionalnem turističnem portalu Slovenia.info. Nosilec tega portala, Slovenska turistična organizacija (STO), je ob izidu turistične brošure Dobrodošli v Logatcu, Logatec – stičišče naravnega in kulturnega bogastva, občini zelo pomagala pri distribuciji. Matjaž Kurent, predsednik Logaškega turističnega društva, glede sodelovanja s sosednjimi občinami meni, da bi bilo najbolj smiselno poglobljeno sodelovanje z Notranjskimi občinami. Glede promocije pa je prepričan, da bi bilo zaradi nepovezanosti ponudnikov turističnih storitev treba ustanoviti Turistično informacijski center (TIC), ki bi za začetek združil turistično ponudbo na enem mestu in bil dobra podlaga za povezovanja za naprej.

In tako smo ponovno na začetku - turizem smo ljudje. Na nas je, da naravne, kulturno zgodovinske in etnološke danosti odkrivamo, razvijamo, promoviramo ter vnovčimo.

Pregled turistične ponudbe brez dvoma kaže, da je v Logatcu kaj videti, kaj početi in tudi uživati v kulinarčnih dobrotah. Hkrati pa je treba priznati, da se mora turist, domači ali tuj, kar potruditi, da logaško ponudbo najde. Imamo brošuro, prospekte, bolj malo pa je tabel, kažipotov ali kar je najpomembneje, zgodb. Strinjam se z gospodom Kurentom, ki pravi, da imamo ogromno ponudbe, manjka nam pa izdelanih predstavitev, zgodb, ki bi turiste nagovorile. Zavedati se je namreč treba, da sodobnemu turistu ni več važno zgolj, kaj bo videl in obiskal, ampak predvsem, kaj bo doživel. Doživetje je tisto, ki naredi turistično destinacijo živo, zanimivo in seveda vnovčljivo. Kot poudarja tudi ga. Gutnik, je logaški turizem v tem segmentu šibak, saj posamezni ponudniki (še) nimajo razvite ponudbe in programov, ki bi jih lahko tržili. Zato je sodelovanje še kako pomembno. Ne samo Logatec, cela Slovenija ima odlično strateško lego, saj jo leto za letom prečkajo kolone turistov in zgolj potruditi se je treba, da avto, avtodom ali motor tu pa tam zavije z avtoceste. In ker sodelujemo, nočitev v Ljubljani, Logatcu, Postojni ali Kopru ne pomeni priložnosti zgolj za lokalni turizem, ampak širše. Lansko leto sem v Grajskem parku srečal francosko družino, ki je na poti z dopusta pri sosedih načrtovala ogled Postojnske jame, prenočili pa so v Grčarevcu. Nad Logatcem, Slovenijo nasploh, so bili navdušeni, čeprav so tukaj 'pristali po nesreči'. Narava, mir, kulinarika in prijaznost gostiteljev so jih, tako so obljubili, prepričali, da se v naše konce vrnejo. In to je promocija turizma. Ja, brošure, vodnik, zemljevidi, opozorilne table. Vse to je potrebno. A za uspeh so potrebni ljudje, ki za in s turizmom živijo ter obiskovalcem pričarajo nepozabno izkušnjo. (Opisi posebnosti povzeti po predstavitvah na www.logatec.net in www.slovenia.info)

Jure Vodnik

Foto: Nicolas Sautet

PREZRAČEVANJE BREZ TOPLOTNIH IZGUB

LUNOS
SLOVENIJA

LUNOS d.o.o., ROBOVA ULICA 2, 1000 LJUBLJANA

www.lunos.si – info@lunos.si

NAJSODOBNEJŠI REKUPERATORSKI SISTEM LUNOS E2

LUNOS

POHITITE IN SI ZAGOTOVITE ŠE:
25% Subvencije Eko sklada

PREDNOSTI:

- toplotni izkoristek nad 90%
- poraba energije, le 0,05W/m³/h
- neslišno delovanje, le 17 db

**POKLIČITE ŠE DANES NA MODRO ŠTEVILKO
IN Z VESELJEM VAM BOMO SVETOVALI**

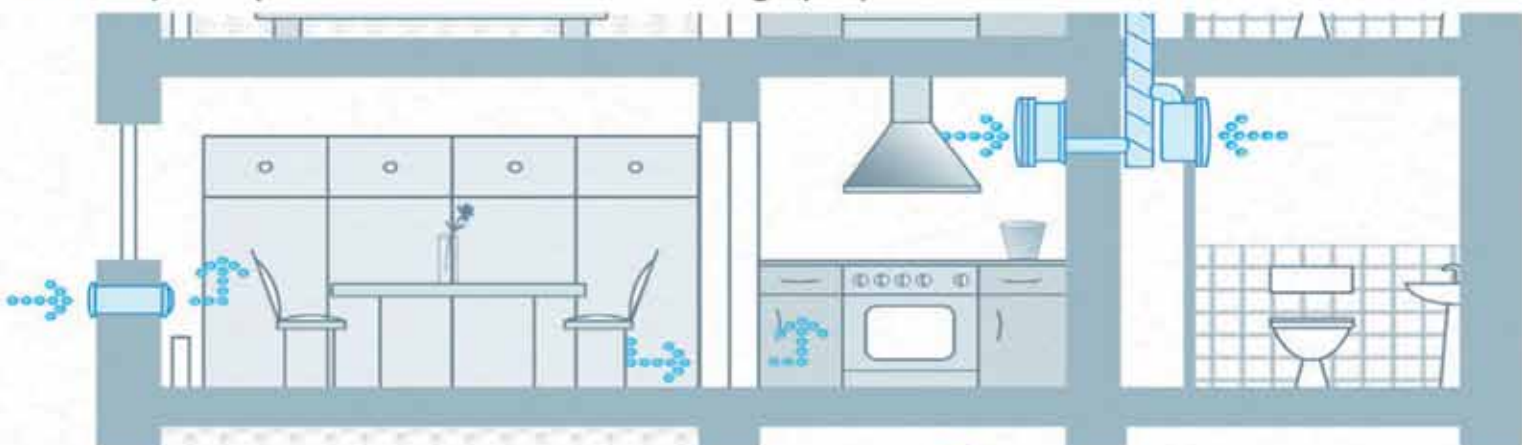
MODRA ŠTEVILKA

080 73 13

Nadzorovano prezračevanje bivalnih prostorov

PREDNOSTI SISTEMA:

- Varčevanje z energijo
- Odprava odvečne vlage
- Odprava plesni
- Neslišno delovanje
- Protihrupna zaščita
- Nobenega prepriha
- Filter proti alergijam
- Nizki stroški vgradnje
- Nizki obratovalni stroški

www.lunos.si
tel.: 01 620 43 00

LUNOS
SLOVENIJA

Že več kot 50 let skrbimo za svež zrak